

# Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

## Identifikační údaje o škole

Mateřská škola Bystřany, okres Teplice, příspěvková organizace, Na Hrázi 274, 417 61 Bystřany

Zřizovatel školy: Obec Bystřany

Statutární orgán školy: Mgr. Růžena Hoffmannová – ředitelka

IČ: 727 451 93

Bankovní spojení: 1064220349/0800

e-mail: msbystrany@msbystrany.cz

tel: 417 536 075, 777 224 494

## *Název vzdělávacího programu: **Poznáváme, prožíváme***

Platnost dokumentu: **od 22.3.2021 do 31.8.2023**

Č.j.: MŠB/23/2021

Spisový znak: 2.5, skartační znak: A10

Vypracovala: Mgr. Růžena Hoffmannová – ředitelka

Projednáno: pedagogická rada dne 11.3.2021

Nabytí platnosti: 22.3.2021

Nabytí účinnosti: 22.3.2021

Aktualizace:

30.8.2021 – Bezplatná jazyková příprava v posledním roce předškolní docházky (str. 13-14);

kurikulum češtiny pro vzdělávání dětí cizinců – příloha č.3

Tento ŠVP nahrazuje ŠVP na období od 1.9.2019 – 31.8.2021 s č.j.: MŠB ŠVP 4/9/2015 a zároveň ŠVP na období od 1.9.2020 – 31.8.2021 s č.j.: MŠB/117/2020.



## Obsah

1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY .....	3
2. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	4
3. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ .....	8
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU .....	15
3. OBSAH ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU .....	17
4. EVALUACE A HODNOCENÍ .....	41
7. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ .....	42
8. PŘÍLOHY .....	43
PŘÍLOHA Č.1: MINIMÁLNÍ PROGRAM PREVENCE MATEŘSKÉ ŠKOLY .....	43
PŘÍLOHA Č.2 CO BY MĚLO PŘEDŠKOLNÍ DÍTĚ ZVLÁDNOUT PŘED VSTUPEM DO ŠKOLY .	49
PŘÍLOHA Č.3: KURIKULUM ČEŠTINY JAKO DRUHÉHO JAZYKA PRO POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	53

## ***1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY***

Mateřská škola Bystřany se nachází v klidné části obce Bystřany. Byla vystavěna v roce 1981. Zřizovatelem školy je obec Bystřany.

Mateřská škola má kapacitu 90 dětí, součástí MŠ je školní jídelna – výdejna s kapacitou 104 strážníků. Budova MŠ je dvoupodlažní, skládá se z jedné velké budovy, která je dělena na třídy, kuchyň a technické zázemí.

Třídy mateřské školy jsou umístěné ve dvou pavilonech, vchody jsou opatřené zabezpečovacím systémem, venkovní prostor školy je monitorován. Budovu mateřské školy obklopuje velká zahrada se vzrostlými stromy, která je vybavena herními prvky a zahradním domkem na uložení venkovních hraček a potřeb. Ve spodní části zahrady je „Naučná zahrádka“ a habrová chýše.

V celém objektu MŠ jsou udržované chodníky, záhony s okrasnými dřevinami, součástí zahrady je také okrasné jezírko.

V areálu mateřské školy je vyhrazené parkoviště pro rodiče, ke kterému vede asfaltová příjezdová cesta z hlavní silnice. Další parkování je možné na veřejném parkovišti vně areálu MŠ.

### **Vnitřní uspořádání mateřské školy**

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, každá herna po rozložení lehátek slouží zároveň pro odpočinek dětí. Třídy jsou světlé, jsou vybaveny převážně policovým nábytkem, který umožňuje dětem volný výběr hraček, které mají na dohled i dosah. Stolky a židličky jsou v různých výškách, takže vyhovují všem věkovým skupinám. Každá třída má dostatek pomůcek a hraček pro hru, pro rozvíjení poznání, experimentování, dostatek materiálu i prostor pro pracovní i výtvarnou výchovu. Množství pomůcek odpovídá počtu dětí. V hernách jsou koutky pro tvořivou hru – kuchyňky, obchody, všechny třídy jsou vybaveny kočárky, auty, námětovými auty a velkým množstvím stavebnic. Hračky a učební pomůcky jsou postupně dokupovány a obměňovány. Veškeré vybavení odpovídá bezpečnostním a antropometrickým požadavkům, pravidelně jsou prováděny revize veškerého zařízení a tělovýchovného nářadí. Ke každé třídě přináleží kabinet na hračky a úložný prostor pro lůžkoviny a lehátka.

Výzdoba školy a společných prostor je dílem kolektivu učitelek (malování na stěny a další výzdoba). Výtvarné práce dětí se objevují nejvíce v šatnách a na schodištích, kde je mají možnost vidět rodiče.

## **Plánované opravy, zhodnocení budovy v období školních roků 2020/2021–2022/2023**

Od školního roku 2020/2021 jsou oba vchody pro rodiče zabezpečené elektronickými zámky. Ovládání zámků je realizováno ze tříd, formou dotykové obrazovky. K tomuto opatření jsme přistoupili z hlediska bezpečnosti.

Během letních prázdnin 2020 jsme částečně zrekonstruovali osvětlení vnitřních prostor. Máme v plánu ještě dohotovit výměnu nejstarších svítidel v MŠ, což sníží energetickou náročnost budovy

V roce 2021 plánujeme nové vybavení kuchyně. Dále je potřebné zrenovovat poškozené chodníky ve venkovních prostorech MŠ.

## **2. *PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ***

### **• Třídy mateřské školy**

Děti se v mateřské škole vzdělávají ve čtyřech třídách, kam jsou zařazované zpravidla dle věku – třída Žabiček, Kuřátek, Kořat a třída Berušek.

Počty dětí na třídách nejsou překračovány a odpovídají platné legislativě. Věk dětí není striktním pravidlem pro umístění do tříd, přihlížíme i k individuálním potřebám dětí, rodičů i školy.

#### Třída Žabiček

Je nově zrekonstruovaná třída, s kapacitou max. pro 18 dětí. Je to třída nejmladších dětí. Obsah výchovně vzdělávacího programu je uzpůsoben tak, aby vycházel vstříc věkovým a individuální potřebám dětí a vhodným způsobem přispíval ke psychomotorickému rozvoji dětí. Důležitá je zde častá komunikace a spolupráce s rodinou.

#### Třída Kuřátek

Věkové složení dětí ve školním roce je převážně od 3 do 4 let. Děti už mají za sebou zpravidla jeden rok pobytu v mateřské škole, znají prostředí školy, dokážou se orientovat v denním režimu. Vzdělávací nabídka vychází z přirozené hravosti a zvědavosti dětí.

#### Třída Kořat

Ve třídě jsou zpravidla děti 4–5leté, a částečně i děti v posledním roce předškolní docházky. Třídní program je uzpůsoben tak, aby vyhovoval dětem mladším, ale zároveň cílil i na rozvoj předškolních dovedností a dětí, které se připravují na vstup do 1. třídy.

#### Třída Berušek

Do této třídy, pokud to kapacita třídy a věkové složení dětí v MŠ umožňuje, jsou zařazované děti v posledním roce předškolní docházky.

Paní učitelky si cíleně připravují a realizují program na rozvoj předškolních dovedností. Každý den, mezi 13–14 hodinou namísto poledního spánku probíhá ve třídě Berušek „Předškoláček“. Je to čas pro rozvíjení grafomotoriky, matematických dovedností, rozvoj slovní zásoby, aj.

Ve druhém pololetí školního roku rozvíjíme spolupráci se základní školou, kterou naši „předškoláci“ navštěvují v rámci adaptace na prostředí školy.

### **Personální zajištění školy**

Stálý kolektiv mateřské školy tvoří osm pedagogů – 7 učitelek a ředitelka a 6 provozních pracovníků, které se starají o stravování, úklid a praní prádla.

Tým mateřské školy dle aktuálních potřeb posiluje asistentka pedagoga, popř. i školní asistent, získaný z Dotačního programu „Šablony III.“

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků v MŠ jsou jasně vymezeny vnitřní organizační strukturou. Všichni pracovníci znají své kompetence, mají předem vymezeny své povinnosti, pravomoci a úkoly v náplních práce a v Organizačním řádu školy.

Učitelky v mateřské škole jsou plně kvalifikované. Všechny pedagogické pracovnice se průběžně vzdělávají podle plánu DVPP, který je sestavován vždy aktuálně na školní rok a vychází z potřeb školy i zájmu učitelek samotných.

Ředitelka vede a motivuje kolektiv zaměstnanců, zpracovává potřebnou dokumentaci, komunikuje se zřizovatelem a dalšími institucemi a orgány veřejné moci. Dbá na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a zaměstnanců. Kontroluje a řídí práci celého týmu mateřské školy. Ředitelka svolává a organizuje provozní a pedagogické rady a porady, na základě analýzy výsledků práce pedagogických a ostatních pracovníků vyvozuje závěry pro další plánování, zpracovává evaluační plán školy. Průběžně informuje rodiče o průběhu a výsledcích vzdělávací práce s dětmi, zpětnou vazbou je spokojenost dětí a rodičů.

### **Spoluúčast rodičů na chodu školy**

Mateřská škola je otevřenou institucí, otevřenou pro rodiče, obec a další subjekty podílející se na výchově a vzdělávání dětí. Spoluúčast rodičů na výchovně vzdělávací práci v mateřské škole vnímáme, jako partnerský vztah. K vytvoření dobrého partnerství je nezbytná oboustranná výměna informací, jak o dění v mateřské škole, tak o pokrocích dítěte doma i o jeho výsledcích vzdělávání v MŠ.

*Rodiče mají možnost:*

- konzultovat vývoj dítěte a jeho pokroky v mateřské škole,
- požádat o radu, pomoc v otázkách vývoje dítěte a výchovy,

- konzultovat veškeré záležitosti spojené s docházkou dítěte do MŠ,
- podílet se na organizaci akcí v mateřské škole i v době mimoškolní.

### **Informační zdroje**

Osoba zodpovědná za předávání informací v mateřské škole je ředitelka. Vnější informační systém pro rodiče a širší veřejnost je realizován prostřednictvím nástěnek v mateřské škole, webových stránek školy a informační tabule Obecního úřadu.

### **Provozně hygienické podmínky**

#### **Životospráva**

Stravování dětí zajišťujeme vlastní kuchyní. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných hygienických a stravovacích norem a předpisů. Je sledován obsah alergenů v potravinách a zákonní zástupci jsou na alergeny upozorněni v jídelním lístku. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány potřebné intervaly.

V průběhu celého dne je zajištěn pitný režim. Děti mají k dispozici nápoj dle denní nabídky – čaj, vitaminové nápoje, džusy, ovocné šťávy a vždy i čistou vodu. Zajištěn je i pitný režim při pobytu venku.

#### **Pobyt venku**

Pobyt dětí venku je uskutečňován každý den dopoledne v rozsahu cca 2 hodin, záleží na povětrnostních podmínkách a možnostech dětí. Pobyt venku je možné zkrátit v případě nepříznivých klimatických podmínek. K pobytu venku v jarních a letních měsících je co nejvíce využívána školní zahrada – i v odpoledních hodinách. Pokud to počasí dovoluje, jsou zařazovány projektové dny v přírodě.

Dětem jsou během pobytu venku nabízeny jak řízené pohybové aktivity – pohybové hry, motivovaná cvičení, tak umožněny i aktivity spontánní, s respektováním bezpečnostních pravidel.

#### **Spánek**

Děti odpočívají po obědě, v době mezi 12–14 hodinou. Lehátka jsou rozložena v hernách, ve třídě Žabiček je k dispozici oddělená místnost na spaní. Děti si mění pyžamo po 1 týdnu, povlečení se mění po 3 týdnech. Všechny peřinky jsou označené a uloženy odděleně od ostatních. Stejně jsou označena i lehátka.

Předškolní děti po obědě jen cca 1/2 hodiny odpočívají a pak se věnují činnostem, které rozvíjejí jejich předškolní dovednosti.

### **Mikroklimatické podmínky, osvětlení, hygienická opatření**

Třídy jsou pravidelně a často větrány. V průběhu dne regulují přiměřeným větráním okny teplotu na třídách učitelky. V době spaní větrají tak, aby děti v zimním období neležely pod otevřeným okny a netáhlo na ně, v období letních veder třídy v patrech ochlazujeme. Zaměstnanci školy sledují denní teplotu (v prostorách školy jsou teploměry) školnice, popř. ředitelka školy zajišťují regulaci kotlů.

Třídy jsou dostatečně osvětlené. Podlahové krytiny ve třídách, šatnách i společných prostorách jsou udržovány v čistotě. Hygiena úklidu odpovídá platným požadavkům, v mimořádných situacích probíhá úklid se zvýšenou desinfekcí všech prostor. Pravidelně jsou desinfikovány kliky, umývárny, u každého vchodu do školy je umístěn bezkontaktní dávkovač dezinfekce. U dětí dbáme na pravidelné a časté mytí rukou.

### **Oblečení dětí**

Děti se po příchodu do MŠ svlékají do punčocháčů či tepláků s ponožkami, při odchodu na vycházku či zahradu se oblékají do oblečení k tomu určenému. Po domluvě s rodiči mají děti v šatně náhradní oblečení. V areálu nosí děti kvůli bezpečnosti pevné bačkory. V letních měsících a slunečných dnech požadujeme pro děti na pobyt venku pokrývku hlavy.

Oblečení mají děti uložené v šatních boxech, který je označen značkou.

### **Psychosociální podmínky**

- \* Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.
- \* Nově přichozím dětem nabízíme adaptační režim.
- \* Všechny děti mají ve škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není zvýhodňován.
- \* Rozvíjíme citlivost dětí pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Děti si v jednotlivých třídách sami vytváří pravidla chování ve skupině tak, aby se vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi. Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí.
- \* Pedagogičtí pracovníci se dostatečně věnují vztahům ve třídě a nenásilně tyto vztahy ovlivňují (prevence šikany). V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, třídy mají nastavena pravidla chování, která jsou nenásilnou formou vyžadována a fixována.

- \* Převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly. Podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si.
- \* Pedagogičtí pracovníci zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci individuálních možností dítěte, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy nebo herny.

### **3. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ**

#### **Vzdělávání dětí**

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let. Do mateřské školy v případě volné kapacity může být mimořádně přijato i dítě dvouleté, které zvládá hygienické návyky a je schopné zvládnout denní režim v mateřské škole. Dítě mladší 3 let však nemá na přijetí do MŠ právní nárok.

#### **Přijímání dětí do mateřské školy – zápis do MŠ**

O přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce, rozhoduje ředitelka školy dle § 34 Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon) rozhodnutím vydaným ve správním řízení podle zákona 500/2004 Sb., Správní řád. Odvolacím orgánem je Krajský úřad Ústeckého kraje. Odvolání podává zákonný zástupce prostřednictvím ředitelky mateřské školy, která rozhodla o nepřijetí či přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání.

Ředitelka mateřské školy stanoví v dohodě se zřizovatelem místo, termín a dobu pro podání žádostí o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání od následujícího školního roku a zveřejní je způsobem v místě obvyklým (dále zápis k předškolnímu vzdělávání). V případě, že zájem o přijetí dětí během zápisu převyšuje volnou kapacitu školy, ředitelka rozhoduje o přijetí na základě stanovených kritérií.

K předškolnímu vzdělávání se přednostně přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Pokud nelze dítě v posledním roce před zahájením povinné školní docházky přijmout z kapacitních důvodů, zajistí obec, v níž má dítě místo trvalého pobytu, zařazení dítěte do jiné mateřské školy.

O přijetí dítěte se zdravotním postižením rozhodne ředitelka mateřské školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.



Podle ustanovení § 34 odst. 7 školského zákona může být dítě přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku. Např. pokud se rodina přestěhuje, rodič získá zaměstnání apod. Pokud rodič podává žádost o přijetí mimo termín zápisu, může být dítě přijato v případě, že má škola volnou kapacitu. Podrobné informace o přijímání dětí upravuje Směrnice školy.

### **Vzdělávání dětí dvouletých**

Předškolní vzdělávání spočívá především ve vzdělávací činnosti. Dvouleté dítě přijaté k předškolnímu vzdělávání musí tedy od počátku být připraveno plnit požadavky stanovené rámcovým vzdělávacím programem a školním vzdělávacím programem mateřské školy (mělo by tedy zvládnout základní společenské a osobní návyky – samostatně chodit, umět držet lžičku a jíst se lžičkou, pít z hrnečku nebo sklenice, používat WC, nenosit pleny, umět se vysmrkat, umýt se, s dopomocí se oblékat a obouvat, přiměřeně věku komunikovat s dospělou osobou).

Vzdělávání a plánování činností u dvouletých dětí vychází ze Školního vzdělávacího programu, je uzpůsobeno věku a zájmům dětí a vyhovuje jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem. Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

### **Podmínky vzdělávání dvouletých dětí:**

Pokud mateřská škola přijme dvouleté dítě k předškolnímu vzdělávání, musí být zajištěny specifické podmínky:

- Vybavení dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve třídách jsou umístěny skříňky uzavřené i otevřené.
- Úklid hraček je organizován tak, že nejdrobnější hračky jsou ukládány na nejvyšších poličkách.
- Učitelky na začátku roku přiměřeně sníží nabídku hraček a příliš drobné vyřadí do skladu.
- Nebezpečné předměty, jako nůžky apod. mají učitelky uklizeny z dosahu dětí.
- Ve třídách jsou dětem nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Ve třídě je dostatečný prostor pro volný pohyb a hry dětí. Třída má vytvořeny hrací koutky, které lze v případě potřeby lehce přestavět. V každé třídě je pohovka, kam se může případně dítě položit, či lehátko.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Délka pobytu v MŠ je domluvena s rodiči dle individuálních potřeb dítěte.

### **Vzdělávání dětí v posledním roce předškolní docházky**

Předškolní vzdělávání je povinné pro dítě, které do začátku školního roku dovrší pět let. Tato povinnost se zavedla od školního roku 2017/2018. Rodiče mají povinnost děti v předškolním roce docházky omlouvat.

### **Individuální vzdělávání**

Povinné předškolní vzdělávání lze kromě pravidelné denní docházky do MŠ v rozsahu 4 hodin po sobě jdoucích plnit i formou individuálního vzdělávání.

Pokud bude dítě touto formou vzděláváno převážnou část školního roku, je povinen zákonný zástupce tuto skutečnost oznámit ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku, ve kterém dítě zahájí povinnou předškolní docházku. Plnění povinnosti předškolního vzdělávání formou individuálního vzdělávání lze oznámit ředitelce školy i v průběhu školního roku.

Ředitelka školy doporučí zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno (dle ŠVP PV), o čemž se provede zápis.

Úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech bude ověřena třetí pondělí v měsíci listopadu od 8:00 do 12:00 hodin, náhradní termín je stanoven na první pondělí v měsíci prosinci od 8:00 do 12:00 hodin v Mateřské škole Bystřany, v případě zvláštních podmínek lze termín domluvit individuálně.

Ověřování očekávaných výstupů bude probíhat formou rozhovoru s dítětem, formou didaktických her a pracovních listů. Pokud zákonný zástupce nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu, ukončí ředitelka dítěti individuální vzdělávání; po ukončení individuálního vzdělávání nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

### **Distanční vzdělávání**

Mateřská škola poskytuje vzdělávání distančním způsobem, pokud je v důsledku krizových nebo mimořádných opatření (například mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZd) nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost ve škole více než poloviny dětí jedné třídy. **Povinnost se týká dětí plnicích povinné předškolní vzdělávání.**

**Distanční formou vzdělávání se rozumí samostatné studium uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií, popřípadě spojené s individuálními konzultacemi.** V případě, že se opatření či karanténa týká pouze omezeného počtu dětí, který nepřekročí více jak 50 % účastníků konkrétní třídy či oddělení, pokračuje výuka těch, kteří

zůstávají v mateřské škole, běžným způsobem. Škola pak nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem a postupuje obdobně jako v běžné situaci, kdy děti nejsou přítomné ve škole, např. z důvodu nemoci.

#### **Realizace distančního vzdělávání**

U dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, je distanční výuka založena na komunikaci učitele a rodičů, doplněné o občasný přímý kontakt učitele s dítětem. Těžiště vzdělávání spočívá především v inspirativních tipech na společné aktivity dětí a rodičů v domácím prostředí, na tvoření, čtení, didaktické hry, pohybové aktivity, společný poslech hudby atd. Vzhledem k věku je dostačující, pokud učitelé prostřednictvím domluvené komunikační platformy – webové stránky školy (případně papírovou formou) předávají jednou týdně rodičům tipy na tematicky zaměřené aktivity vhodné pro domácí prostředí.

Není stanoven hodinový rozsah ani časové vymezení distanční výuky. Vzdělání probíhá v souladu s RVP PV a ŠVP dané školy, avšak ne nutně v plné míře.

I v případě distanční výuky jsou rodiče dětí povinni děti z výuky omlouvat – viz omlouvání dětí v posledním roce předškolní docházky zakotvené ve Školním řádě MŠ.

#### **Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**

V mateřské škole vytváříme v rámci možností podmínky pro práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytujeme jim nezbytnou podporu, vycházíme ze speciálních potřeb dítěte. Ve spolupráci s rodiči a školskými poradenskými zařízeními pracujeme na naplňování cílů a doporučení pro výchovu a vzdělávání. Pokud je doporučen asistent pedagoga jako podpůrné opatření, realizujeme jej.

**1. stupeň podpory: Plán pedagogické podpory (PLPP)** – podpůrné opatření prvního stupně, může zpracovat mateřská škola pro dítě, nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte. PLPP obsahuje popis obtíží dítěte, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP vyhodnocuje nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrného opatření. Závazný formulář pro tvorbu PLPP platná legislativa v současné době nevymezuje. Plán podpory zpracovávají třídní učitelky. Kontroluje ředitelka MŠ.

**Individuální vzdělávací plán (IVP)** zpracovává mateřská škola pro dítě od druhého stupně podpůrných opatření, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu (ŠVP). Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v

kombinaci s tímto plánem. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

Individuální vzdělávací plán je zpracováván bez zbytečného odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdrží doporučení ze školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce nebo zletilého žáka. Individuální vzdělávací plán může být podle potřeb žáka doplňován a upravován v průběhu celého školního roku. Za jeho zpracování a provádění odpovídá ředitel školy. Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny pedagogy, které působí ve třídě a také zákonného zástupce dítěte.

Důležitým aspektem v naší práci s dětmi s potřebou podpůrných opatření je trpělivost, důslednost, vstřícný přístup a otevřenost novým metodám a postupům.

### **Vzdělávání dětí nadaných**

ŠVP zpracovaný dle RVP PV nám umožňuje rozvíjet a podporovat mimořádné schopnosti dětí rozšířením nabídky aktivit podle zájmů a schopností nadaných dětí.

Těmto dětem je umožněn, dle podmínek daným Školským zákonem, předčasný nástup do ZŠ.

Výsledky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných jsou průběžně během roku písemně vyhodnocovány na základě míry podpůrných opatření, která jsou dítěti poskytována.

### **Poskytování bezplatné jazykové přípravy**

Základním předpokladem úspěšné integrace dětí a žáků s cizím státním občanstvím (cizinců) je znalost jazyka země pobytu. Nedostatečná znalost českého jazyka jako jazyka vyučovacího má negativní dopad na školní úspěšnost, možnosti dalšího vzdělávání a následné uplatnění na trhu práce.

S účinností od 1. září 2021 je nastaveno systémové řešení vzdělávání cizinců ve školách, a to vyhláškou č. 271/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

Cizinec je fyzická osoba, která není občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. V případě, že má fyzická osoba dvojí občanství, z nichž jedno z nich je české, se taková osoba nepovažuje za cizince. Děti – žáci cizinci mají v souladu s § 20 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, nárok na bezplatnou jazykovou přípravu k začlenění do základního vzdělávání.

V případě, že je v daném školním roce v MŠ v povinném předškolním vzdělávání zastoupeno 4 a více dětí-cizinců, je zřízena skupina pro jazykovou přípravu v souladu s § 1e vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavní cílovou skupinou pro poskytování jazykové přípravy jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání bez ohledu na délku jejich pobytu v ČR.

Za určitých podmínek lze do fungující skupiny pro jazykovou přípravu začlenit také děti s českým státním občanstvím nebo mladší děti-cizince. Příprava se netýká dětí cizinců s individuálním vzděláváním (§ 34b školského zákona) a dětí-cizinců vzdělávaných ve zbývajících dobách (§ 34 odst. 10 školského zákona).

### **Organizace jazykové přípravy dětí – cizinců v předškolním vzdělávání**

Organizace jazykové přípravy v předškolním vzdělávání se liší s ohledem na zastoupení cizinců v povinném předškolním vzdělávání. Vycházíme z toho, že v případě počtu 4 a více dětí cizinců již není možné se jim v rámci vzdělávání ve třídě dostatečně individuálně věnovat a poskytovat jim dostatečnou jazykovou přípravu, a proto je třeba zřídit skupinu.

Pokud má mateřská škola v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání 1 až 3 děti cizince v povinném předškolním vzdělávání, bude jim poskytována individuální jazyková podpora v rámci vzdělávacích činností dle školního vzdělávacího programu.

Pokud má mateřská škola v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání 4 a více dětí cizinců, bude vytvořena skupina pro jazykovou přípravu o velikosti 4 až 8 dětí cizinců, za podmínek uvedených níže. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.“.

Škola má povinnost poskytovat jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v rozsahu jedné hodiny týdně. Vzdělávání v českém jazyce bude zajištěno kmenovým učitelem mateřské školy. Vzhledem k organizaci vzdělávání v mateřské škole a k tomu, že předškolní vzdělávání je povinné v rozsahu 4 hodin dopoledne, jazyková příprava dětí-cizinců bude probíhat především v dopoledních hodinách. Rozsah přípravy je nastaven s ohledem na věk dětí tak, aby pro ně nebyl příliš zatěžující. Jedna hodina týdně bude rozdělena do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Do této hodiny se nezapočítávají přesuny dětí do skupiny apod. Do skupiny mohou být na základě posouzení potřebnosti ředitelkou školy zařazeny i jiné děti, které mají prokazatelné obdobné integrační potřeby jako děti cizinci

(mladší, s českým občanstvím apod.), a to i do vyššího počtu než osm dětí, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí cizinců.

Naplněnost skupiny se posuzuje jen s ohledem na děti zařazené do skupiny na základě nároku na jazykovou přípravu. Když bude skupina naplněna osmi dětmi, ale budou v ní čtyři děti s nárokem a čtyři děti bez nároku, není možné otevřít další skupinu. Pokud vyhodnotí mateřská škola poskytovanou jazykovou přípravu jako nedostatečnou, je možné vyšetření v poradenském zařízení, které může doporučit podporu dle § 16 školského zákona.

### **Organizace dne**

Mateřská škola funguje jako MŠ s celodenním provozem, provoz školy je v pracovních dnech od 6.00 do 16.00 hodin.

Ráno se děti v mateřské škole scházejí do 8 hodin, z provozních důvodů se cca do 7,30 hodin scházejí děti ve dvou přízemních třídách – v jednom křídle budovy je to třída Kořát, na druhé straně budovy je to třída Kuřátek. Odpoledne od 15 hodin je to obdobné.

Děti je možné z MŠ vyzvedávat po obědě – od 12 hodin nebo po odpolední svačině, zhruba od 14:15 hodin. Respektujeme i individuální domluvu s rodiči ohledně docházky.

Během letních prázdnin bývá mateřská škola po dohodě se zřizovatele uzavřena na 4–5 týdnů, ostatní školní prázdniny je mateřská škola v provozu. Během Vánoc bývá škola zpravidla na týden uzavřena.

#### **Denní režim**

6:00	Otevření MŠ – děti se scházejí ve třídě Kořát a Kuřátek zpravidla v 7:30 jsou již děti na všech svých třídách
8:00	Uzavření docházky
6:00 – 9:30	Dopolední činnosti Spontánní hry a činnosti Tělovýchovné chvíle, PH a cvičení Komunitní kruh Centra aktivit, činnosti ve skupinkách Individuální činnosti s pí. Učitelkou
od 8:30	Svačina
9:30 – 11:30	Pobyt venku
11:30 – 12:00	Oběd, hygiena
12:00 – 14:00	Polední odpočinek – relaxace Předškolní děti – odpočinek dle potřeby činnosti s pí. učitelkou individuální činnosti
14:00 – 16:00	Odpolední programový blok Svačina Činnosti a hry Individuální činnosti s pí. učitelkou Za pěkného počasí pobyt na zahradě
16:00	Uzavření MŠ

Překrývání pracovní doby je v jednotlivých třídách realizováno dle aktuálních potřeb a daného rozložení přímé pedagogické potřeby. V některých třídách působí souběžně s učitelkou asistent pedagoga, popřípadě školní asistent. Je dbáno, aby souběžné působení bylo zajištěno vždy, pokud jde o zvýšenou bezpečnost dětí – např. vycházka či výlet aj.

### **Rituály v naší mateřské škole**

- Ranní přivítání s učitelkou – kontakt a sdělení prvních informací a prožitků.
- Společné zahájení dne – komunitní kruh, co bychom mohli udělat, abychom prožili hezký den. Sdílení prožitků, naslouchání.
- Přijetí nových dětí, loučení s odcházejícími předškoláky, oslavy narozenin.
- Každá třída si vytváří své vlastní rituály, které děti provázejí celý školní rok.

## **2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU**

Školní vzdělávací program zpracovává ředitelka školy v souladu s RVP PV a v souladu s obecně platnými právními předpisy, za spolupráce pedagogického sboru. Školní vzdělávací program je východiskem pro práci všech pedagogických pracovníků. Na jeho základě si učitelky vypracovávají svůj třídní vzdělávací program – ten je zpracováván do týdenních archů, které jsou uchovávány na třídách.

Naší prioritou je podporovat ve spolupráci s rodiči u dětí zdravý životní styl, vybavit děti správnými společenskými a sociálními návyky a postoji, vybavit je potřebnými znalostmi a dovednostmi přiměřeně jejich věku. Pomáháme dětem pochopit svět, který nás obklopuje a orientovat se v něm.

Cílem našeho ŠVP je rozvíjet děti ve všech pěti **oblastech rozvoje dítěte**:

1. Dítě a jeho tělo.
2. Dítě a jeho psychika.
3. Dítě a ten druhý.
4. Dítě a společnost.
5. Dítě a svět.

ŠVP je sestaven tak, aby respektoval **hlavní cíle** předškolního vzdělávání.

- Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.
- Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
- Získání osobní samostatnosti, schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Stanovené cíle předškolního vzdělávání směřují k utváření **klíčových kompetencí**.

### **Za klíčové kompetence v předškolním vzdělávání jsou považovány:**

- **Kompetence k učení** – dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení, má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, klade otázky a hledá na ně odpovědi – učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky, pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

- **Kompetence k řešení problémů** – dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí, řeší problémy, na které stačí, problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení, která funkční nejsou – nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

- **Kompetence komunikativní** – dítě ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady, domlouvá se gesty i slovy – v běžné situaci komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní, ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možnost jim učit.

- **Kompetence sociální a personální** – dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej, uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá, nese důsledky, dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, napodobuje modely pro sociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí, je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným, chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je nutné řešit dohodou.

- **Kompetence činnostní a občanské** – dítě se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat, dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky, má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat, uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat – ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si,



že se svým chováním se na něm podílí, a že je může ovlivnit, dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí.

### 3. **OBSAH ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU**

Náš školní vzdělávací program je nazvaný – „**Poznáváme, prožíváme**“. Je rozpracován do čtyř integrovaných tematických bloků dle ročních období. Integrované bloky jsou členěny do podtémat – jednotlivých měsíců a týdnů.

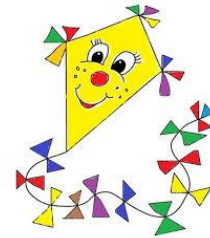
Každý integrovaný blok obsahuje svůj vzdělávací plán. Naplňování konkretizovaných výstupů vzdělávacích plánů vede k plnění vzdělávacích cílů a očekávaných výstupů předškolního vzdělávání. Součástí vzdělávacích plánů je i vzdělávací nabídka, která je pouze rámcová. Konkrétní týdenní vzdělávací nabídku = třídní plán tvoří třídní učitelka v souladu s konkretizovanými výstupy.

Vzdělávací cíle a konkretizované výstupy nejsou v daném integrovaném bloku plně závazné. Při sestavování týdenního třídního plánu je možné sahát do vzdělávacích cílů a konkretizovaných výstupů ostatních integrovaných bloků, záleží na tom, jakou konkrétní nabídku a jaký cíl paní učitelka zvolí. Po každém tematickém bloku následuje hodnocení naplňování ŠVP.

S obsahem a záměry vzdělávací nabídky integrovaných bloků jsou seznamováni rodiče formou nástěnek v MŠ, mohou se k němu vyjadřovat, popřípadě ho obohacovat vlastními návrhy.

- ✓ Školní vzdělávací program je východiskem pro zpracování týdenních třídních vzdělávacích plánů.
- ✓ Paní učitelky si konkrétní vzdělávací nabídku sestavují dle svého uvážení tak, aby vzdělávání odpovídalo věkovému složení dětí ve třídě a jejich individuálním zvláštnostem. Při sestavování plánu vychází učitelka z poznatků o dětech, z podmínek prostředí, ze zpětné vazby i z vlastních zkušeností.
- ✓ Třídní plány obsahují vzdělávací záměr (cíle), vzdělávací nabídku a konkretizované výstupy.
- ✓ V rámci každého tematického bloku realizujeme společné akce a jednotlivé třídy zařazují do výuky projektové dny.

**Názvy jednotlivých integrovaných bloků: *Barevný podzim, Paní zima, Veselé jaro, Kouzelné léto***



## \* *Integrovaný blok Barevný podzím*

*Charakteristika bloku: Nastává velká změna – nastupujeme do mateřské školy a čekají nás nové věci a nové zážitky. Vše kolem nás se obléká do barev podzimu, mění se počasí. Příroda se připravuje k zimnímu spánku.*

### *1. Téma: Víťame vás v mateřské škole – září*

*Podtémata:*

- **Mám nové kamarády**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Seznamovat se s pravidly chování ve vztahu k druhému. Pomáhat dětem s adaptací v MŠ – získávat relativní citovou samostatnost, zvládnout odloučení od rodičů, postupně si zvykat na režim dne. Seznamovat se s novými kamarády, s pracovníky školy.

- **Naše škola**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Seznámit děti s prostředím školy – třída, škola, zahrada.

Naučit děti znát svoji značku, zvládat základní sebeobsluhu a hygienické návyky, seznámit se s pravidelnými rituály. Získávat schopnost záměrně řídit svoje chování.

- **Já a mé okolí**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvíjet kognitivní funkce. Seznamovat se s místem, kde dítě žije a vytvářet k němu pozitivní vztah. Procvičovat znalost svého jména, bydliště. Znat a pojmenovávat věci a děje ze svého okolí.

- **Pouštíme dráčka**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvíjet hrubou i jemnou motoriku, výtvarné schopnosti. Zapojovat děti do společných činností, rozvíjet kooperaci, podněcovat děti k pohybu.

### *2. Téma: Malíř podzím-říjen*

*Podtémata:*

- **Sklízíme ovoce**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Poznávat a rozlišovat plody podzimní zahrady, druhy práce na zahradě. Rozvíjet paměť a pozornost, určovat znaky.

- **Sbíráme plody podzimu**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti.

Seznamovat se s přírodninami, sbírat je, hrát si s nimi a tvořivě s nimi pracovat.

- **Podzím maluje**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvíjet, zpřesňovat a kultivovat smyslové vnímání. Rozlišovat a používat barvy, vnímat rozmanitost přírody.

- **Slavnosti podzimu**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Poznávat pravidla společenského soužití, rozvíjet schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství, spolupracovat a spolupodílet se. Věnujeme se oslavám a činnostem spojeným s rozloučením s podzimem – dlabeme dýně, slavíme Halloween, uklízíme společně zahradu.

### 3. Téma: Podzim s listím odlétá - listopad

#### Podtémata:

- **Kam se ježek schoval**

##### Vzdělávací cíle, záměry

Chápat prostorovou orientaci, rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (nahore, dole, pod, na...). Rozvíjet myšlenkové operace.

- **Příroda je kamarád**

##### Vzdělávací cíle, záměry

Přibližovat dětem ekosystémy – louka, les, park, pole, rybník, zahrada aj.

Pozorovat rozdíly mezi stromem a keřem opadavým x neopadavým.

Seznamovat se se světem, vytvářet základy pro práci s informacemi.

- **V lese a na poli**

##### Vzdělávací cíle, záměry

Přibližovat dětem život zvířátek v přírodě. Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní – vnímání, naslouchání, porozumění.

- **Podzimní plískanice**

##### Vzdělávací cíle, záměry

Učit děti pojmenovávat a rozlišovat roční období a znaky počasí, uvědomovat si posloupnost v přírodě a v životě. Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

*Tematicky zaměřené akce podzimu: Dýňování, Halloween, Drakiáda*

### Vzdělávací plán k integrovanému bloku Barevný podzim

#### Dítě a jeho tělo

##### Vzdělávací cíle:

- Ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů a zdravého životního stylu
- rozvoj pohybových schopností (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání)

##### Očekávané výstupy:

- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla

##### Konkretizované výstupy: \*

- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj aj.
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- pohybovat se koordinovaně a jistě v různém přírodním terénu

##### Vzdělávací nabídka:

- sebe obslužné činnosti v oblasti osobní hygieny
- lokomoční pohybové činnosti, nelokomoční pohybové činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

## **Dítě a jeho psychika**

### **a) Jazyk a řeč**

#### Vzdělávací cíle:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních – vnímání, naslouchání, porozumění

#### Očekávané výstupy:

- domluvit se slovy
- porozumět slyšenému

#### Konkretizované výstupy: \*

- spontánně vyprávět zážitky
- mluvit zřetelně, správně vyslovovat, ovládat sílu a intonaci hlasu
- znát většinu slov a výrazů, sdělit své jméno a příjmení, adresu, znát jména kamarádů, rozumět většině pojmenování, které se týkají známých předmětů
- dorozumět se verbálně i nonverbálně

#### Vzdělávací nabídka:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry
- rozhovory, diskuse, individuální a skupinová konverzace, vyprávění zážitků

### **b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

#### Vzdělávací cíle:

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání

#### Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- záměrně se soustředit, udržet pozornost
- vyjadřovat svou představivost a fantazii
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení

#### Konkretizované výstupy: \*

- zaregistrovat změny ve svém okolí
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnávat dle společných či rozdílných znaků
- rozlišovat roční období
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z toho, co dítě prožilo
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- dokončit hru, neodbíhat od ní
- odlišit hru od systematické povinnosti
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- uposlechnout pokynu dospělého
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové
- rozlišit jednoduché obrazné symboly – značky, umět je používat
- chápat, rozlišovat a používat základní prostorové pojmy
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- orientovat se v prostoru dle slovních pokynů

- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)

#### Vzdělávací nabídka:

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů a předmětů, určování, pojmenovávání vlastností
- motivovaná manipulace s předměty
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty

#### **c) Sebepojetí, city, vůle**

##### Vzdělávací cíle:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů
- získávání relativní citové samostatnosti

##### Očekávané výstupy:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- ve známých a opakujících se situacích se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení

##### Konkretizované výstupy: \*

- přijímat pobyt v MŠ jako běžnou součást života
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- reagovat přiměřeně dané situaci, odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- přijímat pokyny
- plnit činnosti podle instrukcí

##### Vzdělávací nabídka:

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte

#### **Dítě a ten druhý**

##### Vzdělávací cíle:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým

##### Očekávané výstupy:

- navazovat kontakty s dospělým

##### Konkretizované výstupy: \*

- navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)
- spolupracovat s dospělým
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání

##### Vzdělávací nabídka:

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity
- sociální a interaktivní hry
- společenské hry
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití

## **Dítě a společnost**

### Vzdělávací cíle:

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství, spolupracovat a spolupodílet se

### Očekávané výstupy:

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování

### Konkretizované výstupy: \*

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství

### Vzdělávací nabídka:

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě

## **Dítě a svět**

### Vzdělávací cíle:

- seznamování se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

### Očekávané výstupy:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- všítat si změn v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim

### Konkretizované výstupy: \*

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- zajímat se, co se v okolí děje, všítat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat

### Vzdělávací nabídka:

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů).

## \* *Integrovaný blok Paní Zima*

Charakteristika bloku: Období plné citových prožitků spojených s čekáním na nejkrásnější svátky v roce – Vánoce. Čas koulování a stavění sněhuláka

### 1. *Téma: Pohádková Zima-prosinec*

#### *Podtémata*

- **My se čerta nebojíme**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvíjet tvořivost a fantazii dětí, rozvíjet společenský i estetický vkus.

- **Už voní vánoční stromeček**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvoj schopností a dovedností vyjadřovat prožitky. Nacvičovat písně a básničky, dramatizovat, poslouchat pohádky.

- **Vánoce jsou tady**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvíjet citové vztahy a city plně prožívat. Umožnit dětem vnímat a prožívat atmosféru Vánoc, přiblížit dětem zvyky a tradice – obdarováváme se, setkáváme se s rodiči, zapojujeme se do tradičních oslav v obci.



### 2. *Téma: Paní zima jede - leden*

#### *Podtémata*

- **Ledové království**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Vnímat rozmanitosti a proměny zimního období – symboly zimy, zimní počasí, chlad – jak se v zimě oblékáme, jak se chráníme proti chladu. Prozkoumávat a poznávat vlastnosti sněhu, ledu, experimentovat.

Rozvíjet schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám – význam otužování.

- **Naše tělo**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví, uvědomovat si vlastní tělo. Poznávat sebe sama, uvědomovat si vlastní identitu.

- **Já a moje zdraví**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Vytvářet zdravé životních návyky a postoje jako základ zdravého životního stylu. Přiblížovat dětem zásady zdravé výživy a zdravého životního stylu, učit děti co je ochrana zdraví a péče o nemocné.

- **Zimní radovánky**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Osvojit si poznatky o pohybových činnostech a jejich kvalitě. Zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky. Poznávat zimní činnosti, hry a sporty.

### 3. *Téma: Čáry máry paní Zimy - únor*

#### *Podtémata*

- **Co dokáže Zima**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvíjíme úctu k životu ve všech jeho formách.

Jak se v zimě chrání příroda a zvířátka. Pomáháme zimní přírodě, pečujeme o ptáčky.

- **Kamarád sněhulák**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat. Poznávat a učit se geometrické tvary.

- **Bílý únor**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Seznamovat děti se světem lidí – zasvětit je do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, učit se dny v týdnu, měsíce. Chápat přirozenou časovou posloupnost.

- **Masopustní Karneval**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Posilovat prosociální chování, rozvíjet schopnosti projevovat se autenticky. Rozvíjet výtvarné, pěvecké a dramatické schopnosti. Přiblížit tradice a období masopustu, uspořádat si karneval, společně se radovat.

*Tematicky zaměřené akce v zimě: Návštěva čerta a Mikuláše, pečení perníčků, vánoční besídka, Masopustní karneval*

## *Vzdělávací plán k integrovanému bloku Paní Zima*

### **Dítě a jeho tělo**

#### Vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.)

#### Očekávané výstupy:

- pojmenovat části těla a orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

#### Konkretizované výstupy: \*

- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- rozlišovat vpravo vlevo – na vlastním těle, s oporou o nějaký předmět
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vést stopu tužky při kresbě apod.
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus



#### Vzdělávací nabídka:

- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- konstruktivní a grafické činnosti
- lokomoční pohybové činnosti a jiné činnosti (sezónní činnosti)
- činnosti relaxační a odpočinkové
- 

#### **Dítě a jeho psychika**

##### **a) Jazyk a řeč**

#### Vzdělávací cíle:

- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu

#### Očekávané výstupy:

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nálady, pocity ve vhodně formulovaných větách
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat

#### Konkretizované výstupy: \*

- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, popsat situaci
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň

#### Vzdělávací nabídka:

- komentování zážitků, aktivit, vyřizování vzkazů, zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

##### **b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

#### Vzdělávací cíle:

- rozvoj tvořivosti
- seznamování se se světem lidí, osvojovat si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

#### Očekávané výstupy:

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- vyjadřovat svou představivost
- rozlišovat obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat
- soustředěně poslouchat hudbu, sledovat divadlo, film

#### Konkretizované výstupy: \*

- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy
- napodobit základní geometrické tvary a znaky (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník apod.)
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- pamatovat si postup řešení
- vyjadřovat fantazijní představy

- objevovat význam ilustrací a soch
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- sledovat očima zleva doprava, vyhledat první a poslední, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- orientovat se v řadě
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný)
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (ráno, večer, dnes, dny v týdnu aj.)
- orientovat se v časových údajích v rámci dne – dopoledne, poledne, odpoledne apod.
- orientovat se v číselné řadě 1–10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché nápady, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějším se poradit, postupovat podle instrukcí, pokynů
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným a verbalizovat je

#### Vzdělávací nabídka:

- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou

#### **c) Sebepojetí, city, vůle**

##### Vzdělávací cíle:

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

##### Očekávané výstupy:

- uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině
- uvědomovat si svoje možnosti a limity
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním

##### Konkretizované výstupy: \*

- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné situaci
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití
- umět se rozhodovat o svých činnostech
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- přijímat drobný neúspěch
- přizpůsobovat se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- odložit splnění přání na pozdější dobu
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek) - přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)

#### Vzdělávací nabídka:

- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování
- estetické a tvůrčí aktivity
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- dramatické činnosti
- cvičení v projevu citů, v sebekontrolě a v sebeovládání

#### **Dítě a ten druhý**

##### Vzdělávací cíle:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem
- vytváření prosociálních postojů (tolerance, respekt, přizpůsobivost)

##### Očekávané výstupy:

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
- spolupracovat s ostatními

##### Konkretizované výstupy: \*

- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)

#### Vzdělávací nabídka:

- společná setkávání, povídání, sdílení
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
- hry, modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

#### **Dítě a společnost**

##### Vzdělávací cíle:

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských hodnotách

##### Očekávané výstupy:

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách,
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky

##### Konkretizované výstupy: \*

- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, nepodvádět, hrát spravedlivě, umět i prohrávat
- vnímat, co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- vyjádřit a zhodnotit svoje prožitky (co se líbilo, co bylo zajímavé, překvapivé apod.)
- v kulturních místech respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností
- chápat jednoduché hádanky a vtipy

-

Vzdělávací nabídka:

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě

**Dítě a svět**

Vzdělávací nabídka:

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Konkretizované výstupy: \*

- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

Vzdělávací nabídka:

- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

## \* *Integrovaný blok Veselé jaro*

Charakteristika bloku: Příroda se začíná probouzet. Slunce více hřeje, dny se prodlužují. Rozkvétají první jarní květiny – sněženky, bledule, petrklice... Do parků a sadů se vrátí stěhovaví ptáci. Všechno kvete a roste před očima. Je čas rozloučit se s Moranou, symbolem Zimy.



### 1. *Téma: Sluníčko vstává - březen*

#### *Podtémata:*

- **Sníh a led už taje**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvíjet kognitivní funkce. Vnímát změny v přírodě, rozpoznávat znaky jarního období.

- **Babiččin dvoreček**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Naučit děti znát a pojmenovat domácí zvířata a jejich mláďata.

Osvojovat si poznatky, posilovat zvědavost, zájem.

- **Čteme dětem**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní i produktivní – vnímání, naslouchání, porozumění, vytváření pojmů, vyjadřování, výslovnost aj. Osvojovat si elementárních poznatky o znakových systémech, budovat základy čtení a psaní.

- **Z pohádky do pohádky**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách. Pomocí pohádkových hrdinů a pohádkových příběhů rozlišovat dobro a zlo, pojmenovávat povahové a charakterové vlastnosti.

### 2. *Téma: Sluníčko nás hlídá - duben*

#### *Podtémata:*

- **Jarní zahrádka**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Osvojovat si poznatky ze světa rostlin. Sledovat růst rostlin, přibližovat práci na zahrádce. Získávat poznatky a dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí a přírodu.

- **Velikonoce**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Přiblížit a prožívat tradice Velikonoc. Rozvíjet a kultivovat mravní i estetické vnímání, cítění a prožívání.

- **Den Země**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Oslavit den Země, přibližovat dětem ekologii. Pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

- **Doprava kolem nás**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Učit děti znát dopravní prostředky, jednoduché symboly (dopravní značky), učit děti bezpečnosti v různých situacích. Osvojovat si poznatky a dovednosti potřebné při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.

### 3. Téma: Poznání nás baví - květen

#### Podtémata:

- **Jaro v přírodě**

##### Vzdělávací cíle, záměry

Poznávat louku a les – život zvířat, hmyzu, ptáků, rostlin. Dozvídat se, jak chránit les. Posilovat přirozené poznávací city.

- **Maminčin svátek**

##### Vzdělávací cíle, záměry

Rozvíjet a kultivovat mravní i estetické vnímání, citění a prožívání. Přiblížit dětem význam svátečních dnů, vyrobit dárek pro maminky.

- **Moje rodina**

##### Vzdělávací cíle, záměry

Povídat si o tom, jak se žije v rodině, jak rodina funguje, rozlišovat povolání.

Rozvíjet schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.

- **Země, kde žijeme**

##### Vzdělávací cíle, záměry

Předávat dětem poznatky o naší zemi – mapa republiky, státní symboly, hlavní město. Vytvářet základy pozitivních vztahů ke k naší zemi, kultuře a umění, rozvíjet dovednosti umožňující tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.

*Tematicky zaměřené akce jara: Vynášení Paní Zimy, Nadílka od Zajíčka - Hledání vajíček, velikonoční tvoření, Svátek matek, Pálení čarodějnic - čarodějnický rej.*

#### **Vzdělávací plán: k integrovanému bloku Veselé jaro**

##### **Dítě a jeho tělo**

##### Vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- rozvoj a užívání všech smyslů

##### Očekávané výstupy:

- rozvoj pohybových schopností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí

##### Konkretizované výstupy: \*

- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)
- doprovázet pohyb se zpěvem

- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)

#### Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, s pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- seznamování s věcmi, které dítě obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti
- smyslové a psychomotorické hry
- lokomoční a nelokomoční a jiné činnosti (změny poloh, míčové hry, turistika aj.)
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (dopravní situace, hry, setkávání s cizími lidmi aj.)

### **Dítě a jeho psychika**

#### **a) Jazyk a řeč**

#### Vzdělávací cíle:

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech

#### Očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo řeči, intonaci
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- sledovat a vyprávět pohádku, příběh

#### Konkretizované výstupy: \*

- mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- osvojená slova používat aktivně v řeči
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- předat vzkaz
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- rozkládat slova na slabiky
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky

#### Vzdělávací nabídka:

- poslech čtených či vyprávěných pohádek, sledování představení

- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

### ***b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace***

#### Vzdělávací cíle:

- posilování přirozených poznávacích citů
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

#### Očekávané výstupy:

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si
- naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat, vybavovat
- vyjadřovat svou představivost a fantazii
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- přemýšlet, uvažovat, vyjadřovat své myšlenky
- nalézat nová řešení
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat

#### Konkretizované výstupy: \*

- správně reagovat na světelné a akustické signály – rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto) - odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- záměrně si zapamatovat viděné – vyjmenovat květiny viděné na procházce, slyšené – zapamatovat si rytmus, melodii
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic
- pochopit význam piktogramu – např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení – elektřina, zákaz rozdělování ohně apod.
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem, popř. graficky označit své výtvořky
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6
- chápat, že číslovka označuje počet
- nacházet znaky rozdílné a společné, porovnat dle rozdílných či společných znaků
- přicházet s vlastními nápady
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení
- nechat se získat pro záměrné učení
- soustředěně poslouchat pohádku, divadelní hru apod.
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)



#### Vzdělávací nabídka:

- záměrné pozorování, pojmenovávání vlastností a charakteristických znaků
- konkrétní operace s materiálem (třídění, porovnávání, uspořádání apod.)
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání – zraková paměť, sluchová paměť, koncentrace pozornosti aj.
- námětové hry a činnosti
- činnosti zaměřené na chápání pojmů a osvojování poznatků (např. práce s knihou)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice apod.)

#### **c) Sebepojetí, city, vůle**

##### Vzdělávací cíle:

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

##### Očekávané výstupy:

- vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním
- prožívat a dětským způsobem projevat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování
- zachytit a vyjádřit své prožitky

##### Konkretizované výstupy: \*

- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- nebát se požádat o pomoc, radu
- hodnotit druhé, sebehodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- umět se přizpůsobit změnám
- projevat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým
- umět to, co prožívá vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou

##### Vzdělávací nabídka:

- hry na téma rodiny, přátelství
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- výlety do okolí, do přírody
- příležitosti a činnosti pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání

#### **Dítě a ten druhý**

##### Vzdělávací cíle:

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- rozvoj kooperativních dovedností

##### Očekávané výstupy:

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- respektovat potřeby jiného dítěte

##### Konkretizované výstupy: \*

- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- všít si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)

- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad

#### Vzdělávací nabídka:

- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se, půjčit si hračku apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina, mateřská škola

#### **Dítě a společnost**

##### Vzdělávací cíle:

- seznamování se se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, ke společenství ostatních, pozitivních vztahů ke kultuře, rozvoj dovedností tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

##### Očekávané výstupy:

- pochopit, že každý má ve společenství (rodina, třída, herní skupina) svoji roli, podle které je potřeba se chovat
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik

##### Konkretizované výstupy: \*

- pochopit funkci rodiny a jejich členů
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce a úsilí
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)
- pojmenovat povahové vlastnosti
- všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební apod.)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, s hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby

##### Vzdělávací nabídka:

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích.

## **Dítě a svět**

### Vzdělávací cíle:

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

### Očekávané výstupy:

- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

### Konkretizované výstupy: \*

- mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- chápat základní pravidla chování pro chodce
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)
- být citlivý k přírodě

### Vzdělávací nabídka:

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (např. dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, technické přístroje, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím,
- hry a aktivity na téma dopravy,
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

## \* *Integrovaný blok Kouzelné léto*

Charakteristika bloku: Blíží se čas prázdnin a dovolených, počasí láká ke koupání a hrám venku.

### *1. Téma: Těšíme se na léto-červen*

*Podtémata:*

- **Hrajeme si celý den**

*Co je naším záměrem?*

Rozlišovat vlastnosti předmětů, materiály. Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti.

Oslavit den dětí – společně si hrát, zasoutěžit si a prožívat radost.

- **Světadíly a lidé, exotická zvířátka**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Přibližovat dětem život lidí a zvířat v cizích zemích. Poznávat jiné kultury. Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože každý je jiný. Rozvíjet výslovnost a vyjadřování, seznamovat se s cizím jazykem.

- **Víme, jak se chránit**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Prevence rizikového chování. Chápat význam ochrany osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.

Získávat schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci. Učit se rozlišovat projevy násilí, jak je přiměřeně odmítat, jak se chránit, jak pomáhat druhým.

- **Voda, voděnka**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Přiblížit dětem vodu jako zdroj života, koloběh vody v přírodě, vodní zdroje. Poznávat vodní živočichy, seznamovat děti se životem u moře. Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, společností, planetou Zemí. Přiblížit dětem čas dovolené, cestování.

Rozloučení s předškoláky a se školním rokem.

### *2. Téma: Prázdniny nás baví - červenec, srpen*

*Podtéma:*

- **Letní hry a radovánky**

*Vzdělávací cíle, záměry*

Rozvíjet fyzickou i psychickou zdatnost. Osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí. Co nejvíce si užívat pobytu venku, společně si hrát a spolupracovat, rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti verbální i neverbální.

*Tematicky zaměřené akce léta: Oslava dne dětí, Rozloučení s předškoláky a školním rokem*

## *Vzdělávací plán k integrovanému bloku Kouzelné léto*

### **Dítě a jeho tělo**

Vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- ovládat dechové svalstvo



- chovat se obezřetně při setkávání s cizími lidmi

Konkretizované výstupy: \*

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- otočit se směrem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- doprovázet pohyb se zpěvem
- bránit se projevům násilí

Vzdělávací nabídka:

- sezónní činnosti, turistika
- zdravotně zaměřené činnosti
- lokomoční a nelokomoční a jiné činnosti (změny poloh, míčové hry, činnosti relaxační a odpočinkové)

**Dítě a jeho psychika**

**a) Jazyk a řeč**

Vzdělávací cíle:

- rozvoj výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování

Očekávané výstupy:

- připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti

Konkretizované výstupy: \*

- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce

Vzdělávací nabídka:

- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, audiovizuální technika aj.)

**b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**

Vzdělávací cíle:

- vytváření základů pro práci s informacemi

Očekávané výstupy:

- vědomě využívat všech smyslů
- vyvinout volní úsilí
- vyjadřovat svou fantazii
- rozlišovat obrazné symboly
- chápat elementární časové pojmy
- uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit
- soustředěně sledovat film, poslouchat hudbu či četbu

Konkretizované výstupy: \*

- rozlišit hmatem vlastnosti předmětů, určit tvar, materiál, počet
- zapamatovat si děj, pohádku, příběh a převyprávět ho
- vybavit si prožitě příjemné i nepříjemné pocity a zážitky
- uplatňovat postřeh, rychlost
- experimentovat s netradičními materiály
- improvizovat a hledat náhradní řešení
- napodobit některá písmena
- poznat některé hudební znaky
- rozlišovat vedle, mezi, nízko, daleko, dopředu, dozadu apod. a tyto pojmy používat
- řešit labyrinty (sledovat cestu)
- prohlížet si knihy, atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela aj.

- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače

#### Vzdělávací nabídka:

- řešení myšlenkových operací i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti

#### **c) Sebepojetí, city, vůle**

#### Vzdělávací cíle:

- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

#### Očekávané výstupy:

- umět vyjádřit svůj souhlas i nesouhlas
- podílet se na organizaci hry a činnosti
- učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- snažit se ovládat své afektivní chování

#### Konkretizované výstupy: \*

- přijmout roli ve hře – jako organizátor, spoluhráč, pozorovatel
- plánovat přiměřeně věku
- odmítnout neznámé dospělé
- umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se poučit
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout, potlačit projev agrese
- rozhodovat sám o sobě, o svém chování

#### Vzdělávací nabídka:

- cvičení organizačních dovedností
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní

#### **Dítě a ten druhý**

#### Vzdělávací cíle:

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

#### Očekávané výstupy:

- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože každý je jiný
- odmítnout komunikaci, která je dítěti nepřijemná

#### Konkretizované výstupy: \*

- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- dokázat odmítnout nepřijemný kontakt a komunikaci
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- spoluvytvářet prostředí pohody
- respektovat rozdílné schopnosti
- důvěřovat vlastním schopnostem
- cítit sounáležitost s ostatními
- nabídnout pomoc

#### Vzdělávací nabídka:

- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

#### **Dítě a společnost**

#### Vzdělávací cíle:

- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vnímat a přijímat hodnoty ve společensky uznávaném prostředí

#### Očekávané výstupy:

- utvářet si představu o tom, co je v souladu s pravidly chování a společenskými normami a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování

#### Konkretizované výstupy: \*

- rozlišovat společensky nežádoucí chování
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podílet se na rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

#### Vzdělávací nabídka:

- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

### **Dítě a svět**

#### Vzdělávací cíle:

- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

#### Očekávané výstupy:

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný

#### Konkretizované výstupy: \*

- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý, a ne vždy šťastný
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde, co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)

#### Vzdělávací nabídka:

- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětskými srozumitelnými reáliemi o naší republice

### ***Obohacování obsahu školního vzdělávacího programu***

Nedílnou součástí života naší školy tvoří **tradice**: Návštěvy Domova pro seniory; Rozsvěcení Vánočního stromku Bystřany; „Předškoláček“ – trénování předškolních dovedností s dětmi v posledním roce školní docházky; Besedy se strážníky MP, PČR; Výlety za poznáním; Kulturní akce.

## **Metody a formy vzdělávání**

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech denních činnostech a situacích formou spontánních i řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky cílená činnost, ve které učitelka naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení za aktivní účasti dítěte (prožitkové činnosti, experimentování apod.). Všechny činnosti obsahují prvky hry, tvořivosti. Škola uplatňuje individuální, skupinovou i hromadnou formu vzdělávání.

Vzdělávací program je individualizovaný, učitelka hledá optimální pedagogické cesty ke každému dítěti, snaží se najít a vyzdvihnout jeho silné stránky a posílit či rozvinout slabší stránky. Do běžné vzdělávací práce zařazujeme činnosti, které systematicky směřují děti všech věkových kategorií k rozvoji a získávání nejen klíčových kompetencí, ale i funkční gramotnosti, a to formou frontálních, skupinových a individualizovaných činností.

Využíváme především herních forem a metod práce. Preferujeme zážitkovou pedagogiku – učení na základě praktické zkušenosti, na základě přímých zážitků. Aktivity jsou spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené. Upřednostňujeme společné učení: vzájemné naslouchání, povzbuzování a pochvalu, dopolední komunitní a diskusní kruh, tvořivou dramaturgii. Zaměřujeme se na rozvoj funkční gramotnosti, rozvíjíme před čtenářské, před matematické, přírodovědné, sociální, informační dovednosti.

Do výchovně vzdělávacího procesu zařazujeme zkoumání a experiment, kooperativní a námětové hry, psychomotorické, zdravotní, relaxační cvičení, základy dětské jógy; netradiční výtvarný projev; vedeme děti k uvědomování si sama sebe. K naplnění našich cílů využíváme různorodě orientované projektové dny.

## **Operační program Výzkum, vývoj a vzdělání**

Naše mateřská škola je zapojena v operačním programu věda, výzkum vzdělání \_  
Šablony II, III.



#### 4. **EVALUACE A HODNOCENÍ**

Hodnocení není cílem, na jehož základě budou děti rozdělovány na úspěšné a neúspěšné, ale hodnocení je prostředkem k hledání optimálních cest vzdělávání jednotlivých dětí.

1. **Hodnocení 1x za čtvrt roku:** Třídní pedagogové hodnotí realizaci integrovaných bloků a výsledky tohoto vzdělávání.

Pedagog hodnotí u dětí:

- a) míru spokojenosti s programem a s obsahem vzdělávacího programu – hodnocení integrovaného bloku, projektových dnů, projektů, akcí nad rámec běžného programu aj.
- b) úroveň učení (vzdělávacích výsledků), tzn. pokrok sledované skupiny ve vzdělávání (znalostech, dovednostech, postojích, projevujících se v jednání dětí)
- c) pokrok jednotlivců = portfolio dítěte

2. **Hodnocení 1x za měsíc:** Třídní pedagogové hodnotí konkrétně stanovené cíle (resp. výstupy) měsíčních tematických celků.

Pedagog hodnotí u dětí:

- a) výsledky vzdělávání, tj. nakolik děti dosáhly plánovaných cílů a výstupů v tematickém celku,
- b) rovinu transferu, tzn. působení programu na posun i v dalších oblastech, jejichž rozvoj nebyl cílem programu. Jsou sledovány veškeré změny v chování sledované skupiny. Aktivity plánované pro dosažení cílů působí i na rozvoj jiných vlastností, schopností, dovedností.

3. **Hodnocení během realizace týdenního** (měsíčního) programu nazýváme formativním hodnocením, na jeho základě upravujeme program tak, abychom co nejlépe dosahovali stanovených cílů.

#### 4. **Hodnocení a sebehodnocení pedagogů**

- Hodnocení pedagogů v rámci školy provádí ředitelka, průběžně či cíleně, formou různých metod (hospitace, rozhovory, porady aj.)
- Sebehodnocení pedagogů je součástí ukončení tematického bloku 1x měsíčně – pedagog hodnotí výsledky vzdělávání vzhledem ke své práci - např. vhodně zvolené postupy, kroky a uvědomuje si rizika – zvažuje, co se zdařilo, co se nezdařilo, nač dát pozor, čeho se vyvarovat apod.

Plán evaluace			
Předmět	Prostředky	Časový plán	Odpovědnost
Vyhodnocení integrovaného bloku tematických bloků	Hodnotící list	Po ukončení integrovaného bloku - 1x za čtvrt roku	Třídní učitelky
<b>Hodnocení tematického bloku</b>	Hodnotící list	Po ukončení tematického bloku – 1x za měsíc	Třídní učitelky
<b>Hodnocení během realizace TVP = formativní hodnocení</b>	Vlastní uvědomění, vlastní zhodnocení – popř. poznámky pro měsíční hodnocení	týdně	Třídní učitelky
<b>Hodnocení pedagogů sebehodnocení pedagogů</b>	Hospitace, porady - -písemný záznam, popř.rozhovor  Hodnotící list	Průběžně, dle potřeby  Po ukončení tematického bloku – 1x za měsíc	Ředitelka  učitelky
<b>Výsledky dětí</b>	Porfolium dítěte	Průběžně – min. 1x za čtvrt roku	Učitelky
<b>Vyhodnocování IVP</b>	Záznamy o dítěti	Dle pokynů ŠPZ	Učitelky a asistentka pedagoga
<b>Vyhodnocování PLPP</b>	plán	Dle stanoveného termínu v plánu	učitelka
<b>Hodnocení třídy</b>	Složení třídy Vyhodnocení spolupráce S rodiči	2x za rok, k 30.9. a k 30.8.	Učitelky

Z čeho budeme při evaluaci a sebehodnocení vycházet:

- Z pozorování
- Ze zpětné vazby od dětí, rodičů, kolegyň
- Z kontrol a hospitací
- Z dokumentace a písemných záznamů
- Z vlastního hodnocení a sebehodnocení
- Z výsledků práce

Vnější hodnocení a evaluace, které budeme zohledňovat:

- Zprávy a hodnocení kontrolních orgánů
- Zprávy české školní inspekce
- Hodnocení rodičů – na základě osobních konzultací, třídních schůzek, dotazníků
- Poznatky externích partnerů
- Podklady od zřizovatele

## 7. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Školní vzdělávací program může být upravován ředitelkou školy. ŠVP je zveřejněn na webových stránkách školy a v písemné podobě je k dispozici v ředitelně školy.

V Bystřanech, dne 22.3.2020

Mgr. Růžena Hoffmannová, ředitelka

## 8. PŘÍLOHY

### *PŘÍLOHA Č.1: MINIMÁLNÍ PROGRAM PREVENCE MATEŘSKÉ ŠKOLY*

#### **Cíle prevence rizikového chování dětí v mateřské škole**

Základním prvkem ochrany před společensky nežádoucími jevy je výchova ke zdravému způsobu života od nejútlejšího věku, a to ve složce tělesné, duševní a sociální, kdy tyto složky jsou navzájem propojeny a tvoří spolu harmonickou jednotu.

#### **Vymezení obsahu a formy prevence**

V případě dětí předškolního věku je v podstatě vhodnější mluvit o preventivním působení. Základem prevence je vytvoření sociálních kompetencí dítěte, kdy si dítě prostřednictvím prožitkového učení osvojí schopnost rozhodovat se, volit z více alternativ, nést za svou volbu odpovědnost a poznávat její důsledky. Schopnost rozhodovat se je chápána jako předpoklad odpovědného jednání. Odpovědné jednání je základní ochranný mechanismus.

Optimálním preventivním působením je důsledná realizace Školního vzdělávacího programu návaznosti na Rámcový program pro předškolní vzdělávání, který stanovuje konkrétní vzdělávací cíle a vzdělávací obsah. Rámcový program pro předškolní výchovu umožňuje, aby každá škola, resp. pedagogický sbor mohl uplatňovat svou pedagogickou autonomii a s jeho pomocí zpracovávat své vlastní školní či třídní vzdělávací programy, které by při zachování společného rámce, co nejlépe odpovídaly konkrétním možnostem mateřských škol i různým potřebám dětí. Zpracovaný školní program je pak zárukou dosažení cílů výchovně vzdělávacího procesu a získání základních dovedností, poznatků, zkušeností a postojů (kompetencí). Preventivní program pro mateřské školy je tedy přirozenou součástí školního vzdělávacího programu.

Cíle preventivního programu prolínají všemi 4 integrovanými bloky Školního vzdělávacího programu a jsou učitelkami tříd zakomponovány do třídních vzdělávacích programů.

#### **Kompetence podpory zdraví a zdravého životního stylu v předškolním věku**

Mezi základní osvojené kompetence předškolních dětí a současně i kompetence v oblasti prevence, které jsou zároveň prevencí společensky nepřijatelných jevů patří:

- znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví,
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví,
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit,

- napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (zdravá výživa a životospráva),
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků),
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné,
- znát pravidla společného soužití ve skupině,
- hodnotit své chování i chování druhých,
- mít a hájit vlastní názor,
- akceptovat kompetentní autoritu,
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav,
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy,
- vědět, že je více možností řešení konfliktů,
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad,
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role,
- spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

Pokud nejsou osvojeny uvedené ochranné kompetence jsou tyto děti zasaženy v pozdějším období různými nežádoucími jevy, jako je agresivita, nekázeň, nesnášenlivost, neschopnost řešit problémy, stres a frustrace, dochází i ke sebepoškozování dětí. Důsledkem je poté náchylnost ke zneužívání medikamentů, drog, alkoholu, šikana, násilí, vandalismus, xenofobie apod.

#### **U dětí v předškolním věku je vhodným způsobem rozvíjena:**

- sebedůvěra, samostatnost a sebejistota
- podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
- schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se
- seberozvíjení
- motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům
- rozvoj tvořivosti a estetického cítění
- systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence

#### **Sebedůvěra**

Přiměřené vědomí vlastní důvěry v sebe je silným ochranným mechanismem. Součástí zdravého životního stylu je i zdravé sebevědomí. Vlastní sebevědomí spojené s úctou k druhému patří k základní životní kompetenci (postoji).

Vztah k dětem a styl výchovy v sobě musí nést respekt dospělých vůči dětem. Děti jako rovnocenní partneři mají v mnoha situacích právo říci ne, když něco nechtějí. **Umění říci ne je z hlediska ochrany zdraví velmi pozitivní postoj.** Děti nebudou umět říci ne pokusům o nejruznější manipulace nebo drogovému pokušení, pokud v rodině, mateřské škole či škole

není příležitost k vyjádření nesouhlasu. Nesouhlas nebo volba jiné alternativy nemusí být již předem považovány za neposlušnost, vzdor nebo zbytečnost.

*K upevnění sebedůvěry dětí slouží zejména **pohybové aktivity, hry a hraní**. Optimální se jeví spontánní dětské pohybové aktivity bez viditelných zásahů pedagogů, kdy dětem je poskytována možnost volby samostatné činnosti i její obtížnosti. Dítě ví, že si samo může vybrat a vyzkoušet své síly. Je nutné, aby motivace k činnosti vycházela z dítěte a byl respektován jeho zájem, aby pohybová činnost vycházela z vnitřní motivace, z potřeby pohybu, z potřeby zjistit, co umím. V nesoutěživém prostředí, bez potřeby předhánět kamaráda je tělesný rozvoj provázený vědomím odpovědnosti za své zdraví. Dítě je motivované a vzniká posléze i trvalá potřeba pocitu libosti z naplnění potřeby pohybu.*

**Umění realisticky odhadnout své síly**, nepřeceňovat ani nepodceňovat své síly, je prevencí nejen úrazů, ale i **posílení pevného postoje** vůči budoucím stresům, neúspěchům i pádům, které nepřipravení jedinci později mnohdy řeší zástupným způsobem: agresí, zneužíváním drog, alkoholu nebo jiným negativním způsobem.

Realizaci spontánních pohybových aktivit napomůže školní zahrada s dostatečným vybavením umožňujícím odstupňovanou škálu pohybových aktivit. Důležitá je spolupráce s rodiči, kteří chápou a akceptují tuto formu pohybu.

### **Seberozvíjení**

Osobní zkušenost a prožitek dítěte dávají vznik základním kompetencím, které mají děti v oblasti zdravého životního stylu a prevence získat. Základní kompetence jsou utvářeny jako znalosti, dovednosti a postoje.

Potřebné seberozvíjení dítěte je vytvářeno **osobní zkušeností dítěte**. Je podporováno zejména prožitkem během hry. Společný prožitek ze hry je uznáván jako významný faktor sociálního učení. Optimální činností pro hry a hraní jsou přirozené situace skutečného světa. Děti si rády hrají na to, co vidí dělat dospělí a tím, že takovouto činnost zkouší získávají sebevědomí. Hra by neměla být dospělými příliš organizována, měla by se uplatnit kreativita dětí, jejich vzájemná komunikace, radost, tvořivost a estetické podněty i nácvik řešení konfliktů. Dospělí jsou pozorovatelé, partneři ve hře a rádci. Motivace k těmto činnostem musí vycházet z dítěte a musí být respektován jeho zájem. Pak nedochází ani k nedostatečné ani nadměrné stimulaci dětí. Dospělý pomáhá organizovat činnost, ale nevnučuje ji. Výsledkem je i pohoda a zdravé partnerské vztahy ve škole.

**Prožitkové učení**, kdy dítě se prožitkem a zkušeností učí samo a spontánně je vlastní předškolnímu věku. Nikdy později již dítě nepracuje samo na sobě s takovou intenzitou a efektivitou. Dítě přirozenými cestami sbírá a zpracovává zkušenosti. Zkušenosti získává

především tím, že něco dělá, a to co dělá prožívá. Mentalitě předškolního věku není vlastní organizované, hromadné vyučování frontální metodou. Není proto vhodné vyrábět speciální protidrogové či jiné preventivní programy pro předškolní věk.

**Sociální hry a hraní rolí** navozují modelové situace. Nabízejí bezděčné učení s možností zařadit se mezi své vrstevníky v dětské skupině a budovat mezi nimi své postavení. Učí ohleduplnosti, společensky přijatelnému způsobu řešit konflikty a spory, spoluvytvářet prostředí pohody ve třídě a dětské skupině. V dítěti se vytváří pocit základní jistoty, že takovýto svět je správné místo pro život a dítě je v pohodě. Výsledkem je nastavení dětské psychiky, které lze vyjádřit větou „já jsem správný a na správném místě „. V dospělosti se tomu pak říká zdravé sebevědomí, optimismus, pozitivní myšlení.

Dobrou aktivitou je mimo **námětové hry i společná stavba nebo společná kresba** na jeden námět. Společná kresba není součtem kreseb jednotlivců. Při kresbě jednotlivci reagují jeden na druhého a podle toho je kresba rozvíjena. Při společných stavbách děti diskutují, hledají a navrhují řešení. Dospělého potřebují jen jako rádce a diváka.

Rozvoj společenských vztahů a komunikační dovednosti podporuje vhodně i dramatická výchova. V předškolním věku je třeba věnovat pozornost dramatickému vyjadřování představ, pěstovat dovednosti vyjádřit své pocity. Formou dramatu lze děti postavit do situace kdy individuálně reagují – lhostejně, zvědavě, se zájmem, konstruktivně. Tyto dramatické prožitky dětí, které nejsou v průběhu hry pedagogem ovlivňovány, jsou později základem pro vzájemné vysvětlování, objasňování a odpovědi na otázky. Ze strany dospělého tedy nejsou pouze předávány již hotové poznatky prostřednictvím poučování a vysvětlování. Nedochozí k příliš racionálnímu, hotovému a uzavřenému výkladu světa. Nejde o to naplnit dětskou mysl, ale probudit aktivní zájem dítěte objevovat a uplatnit a ukázat co umí, zvládne a dokáže.

Pravě motivované činnosti dramatické, námětové a konstruktivní slouží k osvojování pojmů a poznatků zdravého životního stylu. Realizace v činnostech, které odpovídají seberozvíjecím potřebám dětí, prevence poškození zdraví a zdravý životní styl jsou smyslem výchovně vzdělávací práce s dětmi, jež umožní dětem osvojit si prvky prevence.

Znovu je dobré zdůraznit, že prvotní je iniciativa dítěte. Respektování předškolního dítěte a spontánní hry jsou základními principy rozvoje dětí v mateřské škole. Pedagog by měl vést výchovnou práci skrytě ale cíleně a dát dětem základy prosociálního chování, a tedy i prevence šikany, násilí a jiných sociálně patologických jevů.

Výchovná práce, jejíž smysl spočívá v prožitku dítěte, a ne pouze v přípravě na školu, plní podmínku k vytvoření správných kompetencí ke zdravému životnímu stylu a tím i k prevenci společensky nežádoucích jevů. Mateřská škola si tak neklade cíle, které by nevycházely z potřeb dětí. Pobyt v takovéto mateřské škole je zdravý a je zdrojem pohody.

### **Pravidla, která učíme děti:**

*O všechno se rozděľ.*

*Hraj fér.*

*Nikoho nebij.*

*Vracej věci tam, kde jsi je našel.*

*Uklízej po sobě.*

*Neber si nic, co ti nepatří.*

*Když někomu ublížíš, řekni promiň.*

*Před jídlem si umyj ruce.*

*Splachuj.*

*Žij vyrovnaně – trochu se uč a trochu přemýšlej a každý den trochu maluj a kresli a zpívej a tancuj a hraj si a pracuj.*

*Každý den odpoledne si zdřímni.*

*Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta, chytň někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě.*

### **Rodiče, mateřská škola a prevence**

Velkou roli při výchově hraje denní kontaktem učitelek s rodiči. Zde je místo k založení pozitivních a přirozených vztahů ke škole ze strany rodičů.

Vztah školy a rodičů je pokládán za ukazatel kvality mateřské školy. Způsob organizace života v mateřské škole je podmínkou dobrého růstu zdravé generace. Jen tak zabráníme tomu, aby do první třídy základní školy vstupovaly děti s docela slušnou zásobou vzorců chování, které mají daleko do ideálu.

Rodinná výchova je základ, na kterém škola staví. Občas je třeba tyto základy více či méně poopravit, na některých nelze stavět vůbec. Některá rodina uplatňuje nadměrnou péči, někde jsou kladeny neodpovídající požadavky na dítě. Někdy je dítěti naopak dána naprostá volnost, někde je malá péče zdůvodněná nedostatkem času nebo je malý zájem o dítě. To vše ztěžuje orientaci dětí v životě a jejich pozitivní socializaci.

Navození otevřeného a oboustranně prospěšného vztahu s rodiči je proces, do kterého jsou rodiče vtahováni prostřednictvím dětí. Pohodové, otevřené klima v mateřské škole, dítě aktivní, samostatné a sebejisté, zlepšuje spolupráci s rodiči a jejich podporu školní práce a samozřejmě rodiče zpětně pozitivně ovlivňuje.

### **Postupy školy v případě zjištění nežádoucího chování a rizikových jevů**

#### **- Náznaky šikany, ubližování, agrese mezi dětmi, krádeže aj.**

Nežádoucí chování je ze strany učitelek řešeno jednoznačným postojem – je potřeba dát dítěti najevo jasné NE. Nežádoucí projevy dětí nepřehlízíme.

Pokud problémy s chováním dítěte přetrvávají, je rodič pozván do mateřské školy a jsou projednány a navrženy další postupy řešení. V případě potřeby doporučeno vyšetření ve školském poradenském zařízení.

#### **- Bezpečnost a ochrana zdraví**

V mateřské škole jsou veškerá opatření v oblasti BOZ a PO dle platné legislativy.

Děti jsou přiměřeně věku poučeny o dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví.

Mateřská škola je zabezpečena elektronickými zámky a je uzamčena, objekt mateřské školy je monitorován kamerovým systémem.

V celém areálu mateřské školy je zakázáno kouření, včetně elektronických cigaret

Po celou dobu pobytu dětí v mateřské škole i během vycházek je věnována dětem náležitá pozornost, aby nedošlo k závažnému zranění, útěku či zatoulání dítěte.

V případě náhlé události je bezprostředně kontaktována ředitelka MŠ a zabezpečeny další kroky – lékař, policie ČR aj. přivolána policie Č

#### **- Úrazy**

Úrazy dětí jsou podchycené, každý úraz je zapsán v knize úrazů a jsou s ním obeznámeni zákonní zástupci. Protokol o úrazu je sepsán v případě, že stav dítěte vyžaduje ošetření, nepřítomnost ve škole či na vyžádání rodiče

#### **- Podezření na zanedbávání či týrání, dítěte**

Projednání s rodiči, oslovení orgánu sociálně právní pomoci, popř. policie ČR.

### **Kompetence v oblasti prevence mateřské školy**

Plán prevence vytváří ředitelka školy za pomoci pedagogického sboru.

Za plnění plánu prevence v mateřské škole zodpovídá ředitelka, učitelky i provozní pracovníci školy.



## **PŘÍLOHA Č.2 CO BY MĚLO PŘEDŠKOLNÍ DÍTĚ ZVLÁDNOUT PŘED VSTUPEM DO ŠKOLY**

### **1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vespělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze**

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, používá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

### **2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování**

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

### **3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti**

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

### **4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci**

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

### 5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázků z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

### 6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

## 7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

## 8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomocí mladším)

## 9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevat tvořivost

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

## 10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

*Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit, když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojuje do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí

### ***PŘÍLOHA Č.3: KURIKULUM ČEŠTINY JAKO DRUHÉHO JAZYKA PRO POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ***

Děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Mnohé jazyky se od češtiny výrazně liší a jestliže rodiče sami neovládají češtinu na úrovni blízcí se rodilému mluvčímu, nemohou své děti v poznávání českého jazyka podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ) při přechodu na základní školu měly dostatečné jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní plnohodnotně se zapojit do výuky a umožní školní úspěch.

Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro předškolní vzdělávání stanovuje deset tematických okruhů pro jazykovou přípravu v mateřské škole. Určuje úroveň toho, co by dítě mělo zvládnout před vstupem do základní školy v oblastech poslechu a mluvení a sociokulturních kompetencí, aby mu stačila podpora učitele v rámci běžné třídy.

Pro lepší názornost jsou v kurikulu uvedeny i příklady slovní zásoby a větných konstrukcí, které se vážou k jednotlivým tématům, a doporučené materiály k využití.

Jednotlivé indikátory rozvoje kompetencí uváděné u témat se vztahují k oblastem poslechu a mluvení a sociokulturních kompetencí a mohou posloužit učitelům, aby si ověřil působení na dítě.

Na to, do jaké míry dítě dokáže ovládnout jednotlivé indikátory, může mít vliv řada faktorů. Mimo jiné délka docházky do mateřské školy, rozsah jazykové přípravy, mateřský jazyk dítěte (slovanský, neslovanský), podpora ze strany rodiny a individuální předpoklady dítěte.

Pedagog v mateřské škole by měl využívat didaktické zásady při práci s dětmi s OMJ a na tyto zásady dbát nejen v hodinách jazykové přípravy. Dále je třeba uplatňovat tyto metody i při práci s celou třídou, s vědomím, že se v ní nacházejí i děti, které se češtinu učí jako druhý jazyk.

Pedagog při práci s dítětem s OMJ dodržuje následující zásady:

- hovoří pomalu a zřetelně; stojí čelem k dítěti
- k hovoru využívá témata, která jsou dítěti známá a blízká;

- užívá ustálené jednoduché instrukce a slovní spojení, instrukce sděluje posloupně po jedné;
- klade jednoduché otázky, dává dostatek času na odpověď;
- při použití jazykových prostředků současně napomáhá dítěti k porozumění využíváním neverbálních prostředků (gesta, mimika), pokud je to možné, řeč opírá o vizuální oporu (obrázky, předměty);
- srozumitelně a vstřícně seznamuje dítě s uspořádáním dne a nastavenými pravidly, používá k tomu dostupnou oporu včetně spolupráce s ostatními dětmi;
- seznamuje dítě se základy české kultury a společnosti, života v obci, a to v běžných situacích, které se dítěte a jeho života bezprostředně dotýkají.

## VZDĚLÁVACÍ OBSAH ČEŠTINA JAKO DRUHÝ JAZYK

### TÉMA: SEZNAMOVÁNÍ

Téma		Úroveň 1
1. Seznamování	Poslech a mluvení	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká seznamování a představování (např. Ahoj. Já jsem Jirka. Je mi 6. Chodím do třídy Sluníčko.)</li> <li>• sdělí své jméno a příjmení, věk, odkud je (země) , kde bydlí, do které školy a třídy chodí, pomocí naučených výpovědí a slovních spojení a s pomocí učitele/učitelky</li> <li>• účastní se jednoduchých krátkých rozhovorů, ve kterých se používají naučené fráze a každodenní výrazy (např. Dobrý den / Ahoj. Děkuju. Prosím. Promiň/Promiňte.)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na otázky, které se týkají osobních údajů (např. Ty jsi Leo? – kývne hlavou/Ano. Odkud jsi? – Francie), nerozumí však jejich parafrázím</li> </ul>
	Sociokulturní kompetence	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí verbální i neverbální komunikaci při seznamování a představování (podávání rukou, pohled z očí do očí, obejmutí, adekvátní pozdravy pro vítání a loučení)</li> <li>• rozumí rozdílu v oslovování a zdravení učitelů a dětí (vykání, tykání)</li> <li>• orientuje se v českém systému jmen – křestní jméno a příjmení</li> </ul>

	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• informace o sobě (křestní jméno, příjmení, věk, země a obec, odkud pochází, národnost, adresa)</li> <li>• pozdravy a rozloučení (např. dobrý den, ahoj, na shledanou)</li> <li>• poděkování (děkuju)</li> <li>• prosba (prosím + např. ukázání na věc, kterou potřebuje)</li> <li>• sdělení, že nerozumí nebo že rozumí (nerozumím/rozumím)</li> <li>• oslovení (např. paní učitelky, pana učitele, děti)</li> <li>• otázky na jméno, příjmení, věk, místo bydliště, název třídy (např. Jak se jmenuješ? Kde bydlíš? Kolik ti je let? Odkud jsi?)</li> <li>• konstrukce odpovědi (např. To je ... Jsem ... Jsem z ... Je mi ...)</li> </ul>
--	---	--

#### TÉMA: TŘÍDA

Téma		Úroveň 1
<b>2. Třída</b>	<b>Poslech a mluvení</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká tématu třídy a který je doplněn vizuální oporou (např. popis třídy, výčet pomůcek, umístění předmětů ve třídě)</li> <li>• popíše vybavení třídy, hračky a další předměty nebo své osobní věci a sdělí, kde se nacházejí, pomocí naučených výpovědí a slovních spojení a s pomocí učitele/učitelky (např. To je hrnek. Stůl je vpředu. Pastelka je modrá.)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na otázky učitelů, které se týkají každodenního života ve třídě (např. Máš pláštěnku? – kývne hlavou / Ano. Kde je lepidlo? – ukáže prstem / Tam.), nerozumí však jejich parafrázím</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na ustálené instrukce učitelů, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a jsou spojeny s gesty či mimikou (např. Umyjte si ruce. Musíte uklidit všechny hračky. Budeme malovat.)</li> </ul>
	<b>Sociokulturní kompetence</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí základním třídním pravidlům, chápe, co musí, nesmí, může, nemůže a chová se podle toho</li> <li>• rozumí obvyklým gestům učitelů</li> <li>• rozumí systému identifikačních symbolů a označení tříd</li> </ul>

	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• konstrukce To je ... To jsou ...</li> <li>• Co je to? Kde je to? Čí je to? Jaké je to? Jakou barvu má ...?</li> <li>• odpovědi na zjišťovací otázky (např. Máš? – Ano/Ne)</li> <li>• oslovení dětí a učitelů (paní učitelko, Pavle)</li> <li>• slovesa být a mít ☒ omluva (Promiň.)</li> <li>• prosba/žádost o povolení (Můžu?)</li> <li>• sdělení, že něco nemá nebo že potřebuje pomoc</li> <li>• pomůcky</li> <li>• vybavení třídy</li> <li>• osobní věci dětí</li> <li>• barvy</li> <li>• vybraná přídavná jména – vlastnosti věcí (velký, malý, červený)</li> <li>• vybraná určení místa – Kde? (tady/tam, nahoře/dole, vpředu/vzadu, uprostřed, vpravo/vlevo)</li> <li>• název třídy</li> <li>• pasivní znalost sloves každodenních aktivit, pokyny učitelů (např. psát, kreslit, mluvit, cvičit, jít ven)</li> <li>• pasivně modální slovesa (muset, nesmět, moct)</li> </ul>
--	---	---

### TÉMA: MATEŘSKÁ ŠKOLA

Téma		Úroveň 1
<b>3. Mateřská škola</b>	<b>Poslech a mluvení</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká tématu mateřské školy a který je doplněn vizuální oporou (např. názvy místností, pojmenování osob pracujících v mateřské škole)</li> <li>• popíše prostor školy, místnosti a osoby za použití naučených výpovědí a slovních spojení a s pomocí učitele/učitelky (např. Třída Berušky je nahoře. Paní kuchařka tady není.)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na otázky, které se týkají každodenního života v mateřské škole (např. Kde máš oblečení na zahradu? – ukáže: Tady.), nerozumí však jejich parafrázím</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na ustálené instrukce a výpovědi osob ve škole, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a mohou být spojeny s gesty či mimikou (např. Po chodbě jdi prosím pomalu! Tady se musíme přezouvat. Dnes jdeme na dopravní hřiště.)</li> </ul>
	<b>Sociokulturní kompetence</b>	☒ je obeznámen/a s provozem mateřské školy a organizací dne v mateřské škole



	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• znalost modálních sloves muset, nesmět (např. Musíš jít dolů. Nesmíte být na chodbě.)</li> <li>• pasivní znalost rozkazovacího způsobu v pokynech a instrukcích (např. Jděte prosím pomalu.)</li> <li>• pasivní znalost infinitivu nebo rozkazu sloves pohybu jít/chodit (např. Jděte dolů.)</li> <li>• prostor budovy (např. přízemí, patro/poschodí, schody, chodba)</li> <li>• místnosti (např. ředitelna, třída, šatna, kuchyně)</li> <li>• okolí (např. zahrada, hřiště)</li> <li>• osoby (např. dítě, ředitel/ka, učitel/ka, kuchař/ka)</li> <li>• určení místa (např. sem/tady, nahoru/nahoře, doprava/vpravo)</li> <li>• každodenní opakující se činnosti v mateřské škole (jít ven, svačit, odpočívat)</li> <li>• instrukce učitele/učitelky (vstaňte, oblečte se, odnese talíře)</li> </ul>
--	---	--

#### TÉMA: RODINA

Téma		Úroveň 1
<b>4. Rodina</b>	<b>Poslech a mluvení</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká rodiny a který je doplněn vizuální oporou (např. Na fotce je moje rodina. Je tam babička, děda, malá sestra a já a taky tatínek a maminka. Slavíme moje narozeniny.)</li> <li>• sdělí informace o členech rodiny (např. osobní údaje, co dělají a umí, co mají rádi/neradi) za použití naučených výpovědí a slovních spojení a s pomocí učitele/učitelky, pokud má k dispozici vizuální oporu</li> <li>• popřeje kamarádovi/kamarádce k narozeninám, k svátku (např. Všechno nejlepší.)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na otázky, které se týkají jeho/její rodiny, rozumí základním naučeným otázkám (Jak se jmenuje tvůj bratr? Co dělá tatínek? Byli jste o víkendu na výletě?), nerozumí však jejich parafrázím</li> <li>• rozpozná pozvání na oslavu nebo na návštěvu a reaguje na něj jednoduše slovně (např. Zvu tě na oslavu narozenin. – Děkuju.)</li> </ul>

	<b>Sociokulturní kompetence</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• je obeznámen/a se základními zvyklostmi chování a jednání během společenských událostí v ČR (vítání, zdravení, zouvání bot, blahopřání, nošení dárků, děkování za dárky, stolování) a se základními hygienickými návyky</li> <li>• je obeznámen/a s obvyklou strukturou české rodiny (např. v jedné domácnosti obvykle žijí rodiče a jejich děti, je běžné, že oba rodiče chodí do zaměstnání)</li> <li>• je obeznámen/a s různými rodinnými modely, které existují v ČR</li> </ul>
	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• osobní zájmena, přivlastňovací zájmena</li> <li>• členové rodiny a příbuzní (rodiče, sourozenci, prarodiče)</li> <li>• domácí mazlíčci (např. pes, kočka)</li> <li>• osobní údaje (jméno, příjmení, věk)</li> <li>• popis osoby (vzhled – např. hnědé oči, krátké vlasy, hezký/ošklivý, postava – vysoká, vlastnosti – hodný, dobrý)</li> <li>• profese – povolání, zaměstnání členů rodiny + velmi známé (např. doktor/doktorka, prodavač/prodavačka, programátor/programátorka, kuchař/kuchařka)</li> <li>• slova spojená s narozeninami a oslavou (slavit, oslava, narozeniny, svátek, dort, dárek, přání, všechno nejlepší k ...)</li> <li>• slova spojená s běžným životem rodiny (uklízet, vařit, pracovat, odpočívat, pomáhat)</li> </ul>

**TÉMA: CO RÁD/A DĚLÁM**

Téma		Úroveň 1
5. Co rád/a dělám	Poslech a mluvení	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná slova a slovní spojení ve zřetelném a pomalém projevu, který se týká hry, volného času a zájmu dětí a který je doplněn vizuální oporou</li> <li>• sdělí informace o tom, co rád/a dělá, co umí, co dělá ve volném čase, informace doplní o dny v týdnu za použití naučených výpovědí a jednoduchých slovních spojení a s pomocí učitele/učitelky (např. Hraju si s vláčky. Jezdím na kole. V úterý chodím na fotbal. / V úterý mám fotbal.)</li> <li>• účastní se jednoduchých krátkých rozhovorů, ve kterých zdraví a oslovuje kamarády nebo je neverbálně nebo jednoduše slovně vyzývá ke společné aktivitě (např. drží v ruce hračku, ukazuje ji / Chceš? Jdeš hrát? Nebo: Vidí, jak si děti hrají. – Můžu taky?)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na otázky, které se týkají volnočasových aktivit ve školce nebo doma (např. Co budeš dělat? S čím si chceš hrát? Co rád/a děláš?), nerozumí však jejich parafrázím</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na ustálené instrukce a výpovědi, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a které se týkají činností a mohou být spojeny s časovou informací jako den v týdnu nebo s frekvencí a délkou aktivity (např. Ve středu je plavání. Každý den si hrajeme. Celý den budeme na výletě.)</li> </ul>
	Sociokulturní kompetence	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zapojuje se do hry a činností na základě aktivní komunikace (pozdraví, reaguje na výzvu nebo sám/sama vyzývá ke společné aktivitě)</li> <li>• rozumí rozdílu v režimu pracovních dnů a volných dnů a jak děti mohou trávit svůj volný čas</li> <li>• rozumí rozdílu v komunikaci se svými učiteli, lektory zájmových kroužků nebo s druhými dětmi a kamarády (vykání, tykání)</li> </ul>

	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• sportovní aktivity (cvičit, plavat, bruslit, hrát něco, tancovat)</li> <li>• slovesa spojená s uměleckými zájmy (poslouchat, malovat, kreslit, hrát na ...)</li> <li>• slovesa spojená s volným časem (odpočívat, sportovat, dívat se, poslouchat)</li> <li>• vyjádření libosti a nelibosti (bavit, nebavit, mít rád/a, nemít rád/a, rád/a dělat, nerád/a dělat)</li> <li>• druhy sportů (fotbal, hokej, tenis, golf, gymnastika, atletika, volejbal, basketbal, házená)</li> <li>• další slova spojená s volným časem (kino, film, hra, hudba, tanec, zpěv, kniha, časopis, sport a počítač, televize, mobilní telefon, mobil ...)</li> <li>• časové informace (ráno, včera, zítra)</li> </ul>
--	---	--

#### TÉMA: ČAS

Téma		Úroveň 1
6. Čas	<b>Poslech a mluvení</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná základní časové údaje v pomalém a zřetelném projevu, který je doplněn vizuální oporou (např. O Vánocích zdobíme stromeček. V zimě jezdíme na hory.)</li> <li>• orientuje se v čase podle skladby denních činností a pravidelných rituálů a na instrukce reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně (např. Před jídlem si myjeme ruce. Po obědě budeme odpočívat. Rodiče přijdou odpoledne po svačince.)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoslovně na otázky, které se týkají časových údajů a jsou spojeny s jeho/její osobou (např. Kdy jdeš domů? Po spaní? Kdy máš narozeniny?), nerozumí však jejich parafrázím</li> <li>• reaguje na časové informace na základě vizuální opory (např. Až bude velká ručička hodin úplně dole, budeme vstávat.) a reaguje jednoslovně na otázky, které se týkají časových údajů a jsou spojeny s jeho/její osobou (např. Kdy jdeš domů? Po spaní? Kdy máš narozeniny?), ale nerozumí jejich parafrázím</li> </ul>
	<b>Sociokulturní kompetence</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• vyjmenuje roční doby</li> <li>• je obeznámen/a s časovým harmonogramem mateřské školy (příchod, čas hraní, čas společných aktivit, řízená činnost, oběd, odpočinek, svačina, odchod domů)</li> <li>• rozumí časovým zvyklostem dodržovat stanovený čas na určité aktivity (dokončování hry, úklid, stravování u stolu, převlékání, pobyt venku, čas odpočinku)</li> <li>• je obeznámen/a se základními zvyky a tradicemi spojenými s českými svátky (např. vánoční zvyky – pečení cukroví, dávání dáreků, velikonoční zvyky – malování vajíček, koledování)</li> </ul>

	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• časové úseky (den, týden, rok, měsíc, hodina, prázdniny, víkend)</li> <li>• části dne (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, noc)</li> <li>• dny v týdnu (pondělí–neděle)</li> <li>• roční období (jaro, léto, podzim, zima)</li> <li>• svátky (Vánoce, Velikonoce, Nový rok, silvestr, Mikuláš, Den matek, Den dětí)</li> <li>• slova, která se pojí s časem (začátek, konec)</li> <li>• časový harmonogram mateřské školy (příchod, řízená činnost, svačina, hra, pobyt venku atd.)</li> <li>• časová osa – minulost, přítomnost, budoucnost (včera, dnes, zítra)</li> <li>• slovesa spojená s denním režimem, s činnostmi, které se pravidelně opakují (vstávat, snídat, obědovat, večeřet, oblékat se, mýt se, hrát si)</li> <li>• minulý a budoucí čas slovesa být</li> </ul>
--	---	---

#### TÉMA: STRAVOVÁNÍ

Téma		Úroveň 1
<b>7. Stravování</b>	<b>Poslech a mluvení</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná naučená slova a slovní spojení ve zřetelném a pomalém projevu, který se týká stravování a který je doplněn vizuální oporou (např. názvy potravin, jídelníček, stravování v mateřské škole)</li> <li>• pojmenuje základní potraviny, jídlo a nápoje za použití naučených výpovědí a slovních spojení a s pomocí učitele/učitelky a pokud má k dispozici vizuální oporu (např. chléb, polévka, voda)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na otázky, které se týkají toho, co jí a pije, co má rád/a, co chce, co nesmí jíst a pít nebo zda má hlad a žízeň (např. Chutná ti to? Můžeš mléko? Máš žízeň? Chceš pít?), nerozumí však jejich parafrázím</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na ustálené instrukce a výpovědi, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a které se týkají stravování během dne, stravování v mateřské škole, osobního jídelníčku (např. Napij se vody. Polévku jez lžící. Teď bude svačina.)</li> <li>• rozpozná nabídku na jídlo a pití a reaguje na ni neverbálně nebo jednoduše slovně (např. Dáš si? Chceš ještě? Vezmi si – kývne hlavou / Ano. / Děkuju.)</li> <li>• rozpozná přání před jídlem a jednoduše slovně na něj reaguje (např. Dobrou chuť – Děkuju.)</li> </ul>

	<b>Sociokulturní kompetence</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• je obeznámen/a se základními pravidly stolování (např. správné držení příboru, přání a děkování za jídlo, odnášení nádobí ze stolu, uklizení svého místa)</li> <li>• je obeznámen/a s tím, jak si vzájemně nabízíme jídlo (např. čekáme, až nám někdo nabídne, nebo se zeptáme, než si něco vezmeme)</li> <li>• rozumí, co považujeme v ČR za zdravé a nezdravé stravování</li> </ul>
	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• předmět věty ve 4. p. se slovesy snídat, svačit, obědovat, večeřet, pít, jíst, vařit (např. snídám koláč, piju čaj), ale také ve spojení mít k ... (např. ke svačině mám koláč a jablko)</li> <li>• základní potraviny (chléb, jogurt, šunka, máslo, čokoláda)</li> <li>• nápoje (čaj, mléko, voda, džus, kola)</li> <li>• osobní jídelníček – podle potřeb dítěte</li> <li>• stravování během dne (snídaně, svačina, oběd, svačina, večeře; slovesa – snídat, svačit, obědovat, večeřet)</li> <li>• jídlo a pití v jídelním lístku v mateřské škole + kategorie jídel (hlavní jídlo, polévka, pití)</li> <li>• klasifikace jídel (ovoce, zelenina, pečivo, mléčné výrobky, maso, cukrovinky)</li> <li>• stolování – dobrou chuť, dobré chutnání</li> </ul>
		<ul style="list-style-type: none"> <li>• komunikace týkající se jídla a pití:</li> <li>• otázky: Co si dáš? Chceš? Máš rád/a? Chutná ti? Jíš? Piješ?</li> <li>• spojení: mít hlad, mít žízeň</li> <li>• vyjádření libosti, nelibosti – mít rád/a, chutnat (Mám rád maso. Nemám ráda rajčata. Chutná mi pizza. Nechutnají mi knedlíky.)</li> <li>• komunikace ve spojitosti se stravováním</li> <li>• příslovce hodně, málo, míň, víc ve spojení s jídlem (Můžu dostat víc? Kolik chceš? – Hodně, málo)</li> </ul>

## TÉMA: LIDSKÉ TĚLO A OBLEČENÍ

Téma		Úroveň 1
<b>8. Lidské tělo a oblečení</b>	<b>Poslech a mluvení</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná naučená slova a slovní spojení ve zřetelném a pomalém projevu, který se týká popisu člověka, hygieny, zdravotního stavu nebo návštěvy lékaře a který je doplněn vizuální oporou (např. štíhlá postava, mýdlo, nemocnice)</li> <li>• popíše sebe nebo jiné osoby, sdělí, jak vypadají nebo co mají na sobě za použití naučených výpovědí a slovních spojení (např. Adam je vysoký. Jana má hnědé oči. Dnes mám tričko a kalhoty.)</li> <li>• pojmenuje části lidského těla (např. rameno, uši), základní hygienické potřeby (např. kartáček na zuby, hřeben), běžné předměty a léky v lékárnice (např. náplast, sirup, teploměr) a také základní věci, které se týkají oblasti zdravotnictví (např. injekce, sanitka, zubař/zubařka)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na otázky, které jsou vysloveny pomalu a s pečlivou výslovností a které se týkají jeho/jejího zdravotního stavu (např. Je ti dobře? Co se stalo? Bolí tě něco?), nerozumí však jejich parafrázím</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na instrukce, které jsou vysloveny pomalu a s pečlivou výslovností a které se týkají hygieny, zdraví, nemoci nebo úrazu (např. Před jídlem si musíš umýt ruce. Nůžky nosíme špičkou dolů. Vezmi si čisté kalhoty.)</li> </ul>
	<b>Sociokulturní kompetence</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí, že je důležité informovat učitele/učitelku nebo jinou dospělou osobu o tom, jak se cítí, co ho/ji bolí nebo co se stalo (sdělí, že mu/jí není dobře, něco ho/ji bolí nebo se mu/jí stal úraz)</li> <li>• je obeznámen/a s tím, které oblečení je nebo není vhodné do školy, na hřiště, do divadla, na výlet</li> <li>• dodržuje pravidla bezpečnosti (nejde s cizím člověkem, zastaví se na přechodu)</li> </ul>

	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• popis těla + orgány (tělo, hlava, oko, nos, ucho, pusa, břicho, záda, krk, ruka, noha, srdce, žaludek, mozek, kost, zub)</li> <li>• popis člověka – postava (štíhlý, silný, tlustý, malý, vysoký, velký), oči (modré, hnědé, šedé), vlasy (krátké, dlouhé, světlé, tmavé)</li> <li>• slovesa (bolet, být špatně, být nemocný/á, být zdravý/zdravá)</li> <li>• osobní hygiena (mýt se, sprchovat se, kartáček na zuby, ručník, pasta na zuby, mýdlo, šampon, hřeben, čistý)</li> </ul>
		<ul style="list-style-type: none"> <li>• stravování během dne – snídaně, svačina, oběd, svačina, večeře</li> <li>• oblečení + doplňky (košile, tričko, kalhoty, sukně, šaty, kabát, svetr, mikina, boty, tenisky, deštník, pláštěnka, batoh, taška)</li> <li>• slovesa spojená s oblékáním – oblékat, svlékat, převlékat, mít na sobě, nosit</li> <li>• slovesa spojená s vyjádřením pocitů – být, bolet, mít se ve frázích typu je mi dobře, jsem nemocný/nemocná, je to lepší, bolí mě hlava, jak se cítíš</li> <li>• otázky – Co je ti? Jak se cítíš? Co se stalo? Bolí tě...? Jak je ti?</li> </ul>



**TÉMA: MÍSTO, KDE ŽIJU**

Téma		Úroveň 1
9. Místo, kde žiju	Poslech a mluvení	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná naučená slova a slovní spojení v pomalém a zřetelném projevu, který se týká popisu místa, kde žije, dopravy a cestování a který je doplněn vizuální oporou (např. byt, dům s balkonem, tramvaj nebo trolejbus)</li> <li>• popíše místo, kde bydlí, svůj pokoj nebo kout a své věci za použití naučených výpovědí a jednoduchých slovních spojení a s pomocí učitele/učitelky a pokud má k dispozici vizuální oporu (např. V pokojíčku je velká postel a hračky. To je obývací a kuchyň. V domě není výtah.)</li> <li>• popíše jednoduše a stručně cestu ze školy domů (např. chodím pěšky, jdu rovně)</li> <li>• pojmenuje dopravní prostředky (např. vlak, letadlo, loď), dopravní situace (např. křižovatka, semafor, přechod) nebo způsoby cestování (např. pěšky, na kole, autem) s pomocí učitele/učitelky a pokud má k dispozici vizuální oporu</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na otázky, které se týkají zařízení místností, popisu domu nebo bytu, cesty do školy nebo dopravy a jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a mohou být spojeny s gesty či mimikou (např. Co máš v pokoji? Je u domu garáž? Chodíš do školy pěšky?), nerozumí však jejich parafrázím</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na instrukce nebo výpovědi, které se týkají orientace v místnosti, v budově nebo v místě, kde bydlí, a jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a mohou být spojeny s gesty či mimikou (např. Běž dovnitř. Jděte po schodech dolů. Zastav na konci chodníku.), ale nerozumí jejich parafrázím</li> </ul>
	Sociokulturní kompetence	<ul style="list-style-type: none"> <li>• je obeznámen/a s tím, jak podat informaci o místě svého bydliště v případě, že se ztratí nebo zabloudí</li> <li>• je obeznámen/a s tím, jak se bezpečně pohybovat v městě, kde žije (např. přecházení ulice, pohyb po chodníku, barvy na semaforech)</li> <li>• je obeznámen/a, jak se má chránit při sportu (např. bezpečné oblečení – helma, obuv, vybavení kola – světlo, brzdy, jízda vpravo)</li> <li>• rozumí piktogramům, které označují místa ve městě (např. zastávka autobusu)</li> <li>• rozumí značkám nebo symbolům, které informují o zákazech v budovách nebo na ulici (např. zákaz vstupu se zmrzlinou, zákaz vstupu se psy, zákaz jízdy na kole)</li> <li>• chápe, že je slušné zaklepat, než vstoupíme do místnosti, a potom pozdravit</li> </ul>

	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásob je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• vybavení pokojů (např. postel, stůl, skříň)</li> <li>• věci v dětském pokoji (např. hračky, knihy)</li> <li>• místnosti bytu (např. kuchyň, koupelna, ložnice)</li> <li>• popis domu a okolí (např. přízemí, balkon, garáž)</li> <li>• názvy budov a institucí (např. restaurace, banka, policie)</li> <li>• vesnice a okolí (např. les, řeka, pole)</li> <li>• dopravní prostředky (např. vlak, autobus, tramvaj)</li> <li>• dopravní situace (např. přechod pro chodce, semafor, křižovatka)</li> <li>• slovesa pohybu (např. jít, chodit, jet, jezdit, běžet, běhat, nastupovat, vystupovat)</li> <li>• směry a určení místa</li> <li>• místa ve městě (např. ulice, park, náměstí, nádraží)</li> </ul>
--	---	--

## TÉMA: PŘÍRODA

Téma		Úroveň 1
10. Příroda	Poslech a mluvení	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpozná naučená slova a slovní spojení ve zřetelném a pomalém projevu, který se týká přírody, dějů v přírodě, ročních období, počasí a činností lidí a který je doplněn vizuální oporou (např. Na podzim padá listí. Bylo chladno a pršelo. Děti pouštějí draka.)</li> <li>• popíše roční období a s tím spojené počasí, činnosti a proměny v přírodě za použití naučených výpovědí a slovních spojení a s pomocí učitele/učitelky a pokud má k dispozici vizuální oporu (např. Je léto. Na louce kvetou květiny. Je teplo a svítí slunce.)</li> <li>• pojmenuje živou a neživou přírodu, s kterou přichází do kontaktu a kterou poznává na procházkách, výletech nebo v knihách (např. příroda v lese, život u vody, zvířata v zoo)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na otázky, které jsou vysloveny pomalu a s pečlivou výslovností a které se týkají počasí a s tím spojenými činnostmi nebo oblékáním a ději v přírodě (např. Jak je venku? Kde je ježek? Která zvířata jste viděli?)</li> <li>• reaguje neverbálně nebo jednoduše slovně na instrukce, které jsou vysloveny pomalu a s pečlivou výslovností a které se týkají přírody (např. Je zima, vezměte si čepice a rukavice. Sbíráme kaštany. Neházejte kameny.)</li> </ul>
	Sociokulturní kompetence	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumí střídání ročních období, je obeznámen/a s počasím, činnostmi, zvyklostmi a změnami v přírodě, které jsou typické nebo obvyklé pro dané období</li> <li>• rozumí základním symbolům, které vyjadřují počasí</li> <li>• je obeznámen/a s tím, jaké chování v přírodě je správné a jaké špatné, rozumí tomu, že by se měl/a chovat tak, aby nepoškozoval/a životní prostředí</li> <li>• je obeznámen/a se základními ekologickými zvyklostmi ve škole (např. třídění odpadu, šetření vodou)</li> </ul>

	<b>Slovní zásoba a větné konstrukce</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• slovní zásoba je zaměřená na konkrétní potřeby dítěte, které se týkají osvojovaného tématu</li> <li>• spojení – na jaře, v létě, na podzim, v zimě</li> <li>• sloveso být ve všech časech – Je hezky. Bude hezky. Bylo hezky.</li> <li>• slovesa, která se týkají počasí, ve všech časech – svítit, foukat, pršet, sněžit, mrznout (např. Svítí slunce. Bude svítit slunce. Svítilo slunce.)</li> <li>• roční období – jaro, léto, podzim, zima</li> <li>• počasí – typické pro dané roční období – popis počasí (vítr, déšť, sníh, mráz, slunce, bouřka, mlha, mrak, teplo, horko, chladno, zima, hezky, ošklivo, foukat, svítit, pršet, sněžit, padat, den, noc, krátký, dlouhý)</li> </ul>
		<ul style="list-style-type: none"> <li>• předpověď počasí – symboly + popis (déšť, sníh, mlha, bouřky)</li> <li>• důležité události spojené s ročními obdobími</li> <li>• obvyklé proměny v přírodě (např. na jaře kvetou stromy a květiny, v létě zraje ovoce, na podzim padá listí, v zimě příroda spí, dny jsou krátké, dlouhé)</li> <li>• obvyklé činnosti a zvyklosti (v létě mají děti prázdniny, koupou se, na podzim začíná škola, v zimě se těšíme na Vánoce)</li> <li>• živá příroda – živočišná říše – zvíře, zvířata, pták, kočka, pes, kuře, prase, koza, ovce, tygr, lev, opice, slon, žirafa, zebra, had, rostlinná říše – květina, strom, keř, list, květ</li> <li>• neživá příroda – řeka, moře, rybník, jezero, hora, kopec, les, louka, pole</li> </ul>

## METODICKÉ POZNÁMKY

V každém tématu jsou nejdůležitější **komunikační situace**, které je třeba zvládnout, a **sociokulturní dovednosti**, které si dítě osvojí. Prostřednictvím jazyka se dítě učí životu v českém prostředí. To je podstata češtiny jako druhého jazyka.

### Pořadí témat

Pořadí témat je zvolené s ohledem na to, jaké komunikační situace si dítě potřebuje osvojit nejdříve, aby se mohlo plně integrovat do mateřské školy.

**Pořadí témat je možné i vhodné přizpůsobovat aktuální potřebě dětí a celé skupiny s ohledem na tematické celky, které probírá celá třída.** Například výstupy, které se týkají tématu Čas nebo tématu Příroda, zařazujeme podle aktuální potřeby. Stejně tak pokud je např. v mateřské škole sportovní den, zařadíme slovní zásobu, větné konstrukce a výstupy z tématu Volný čas a můžeme s dětmi mluvit o jejich zájmech.

Další možností, jak uspořádat témata, je **postup od nejbližšího ke vzdálenějšímu** – začít tím, že si ze všech témat vybereme s dítětem či skupinou to, co se ho/jí bezprostředně týká, a teprve potom, ve druhém kole, ve spirálovém způsobu učení rozšíříme výstupy, slovní zásobu a větné konstrukce na kompletní obsah daného tématu v kurikulu. Například z tématu Volný čas nebo tématu Místo, kde žiju, vybereme pouze takovou slovní zásobu, která se dítěte týká, a necháme na později komplexní znalost např. nábytku, který dítě nemá v pokoji, nebo pojmenování pater v budově, bydlí-li v rodinném domku, či různých typů budov.

### Vhodné způsoby práce

- dítě zařazovat do her v menších skupinách
- pracovat v menších skupinách nebo individuálně
- vhodná vizualizace např. režimu, činností, míst
- nutná komplexní péče (podpora logopeda, speciálního pedagoga, asistenta pedagoga, spolupráce s rodinou)
- správný mluvní vzor
- rozvoj slovní zásoby (pasivní i aktivní), práce s obrázky podle tematických celků – vytvářet slovníček, sešit
- podporovat mluvní apetit
- rytmizační cvičení – rytmizace podle obrázků, 1–3slabičná slova, drobné hříčky, říkadla, hra na nástroje
- zpívání – jednoduché popěvky, doplňování textu, melodizace jedno- až tříslabičných slov
- práce s knihou
- rozvoj smyslového vnímání – zraková a sluchová percepce

- rozvoj orientace v čase a prostoru – na sobě, na druhých, v prostoru
- rozvoj paměti, pozornosti a myšlení
- střídání činností (na začátku často zařazovat činnosti, které nejsou závislé na jazyku: hudební, pohybové, výtvarné)
- pracovat s piktogramy

## **DOPORUČENÉ MATERIÁLY**

### **Materiály do výuky**

Kolektiv autorů: Nápadníček aktivit pro MŠ – Činnosti pro celou třídu s ohledem na děti s OMJ (META, o.p.s., 2018)

V úvodu obecné principy (desatero) práce s dětmi s OMJ, následuje týdenní projekt zaměřený na lidské tělo a pak další konkrétní příklady her a činností s popisem různorodé podpory dětí s OMJ.

Lacinová, P.: Nečtu, nepíšu, učím se česky (CIC, 2018)

Pracovní sešit určený pro předškolní a raně školní děti – úplné začátečníky. Obsahuje 10 tematických okruhů – kapitol. Obsahem jsou obrázky k vybarvování a úkoly k řešení, jejichž cílem je upevňování slovní zásoby, porozumění základním otázkám a instrukcím, hlavně rozvoj mluvení. Ke každé kapitole jsou navrženy pohybové a výtvarné aktivity. Součástí je metodická část pro učitele.

KIKUS Výuka druhého jazyka

Metodický materiál

### **Metodiky pro učitele**

Děti s odlišným mateřským jazykem v mateřských školách (META, o.p.s., 2015)  
Metodická příručka pro učitele v MŠ

Metodika pro učitele MŠ (InBáze, 2019)

### **Více materiálů na stránkách:**

<https://cizinci.npi.cz>

[www.inkluzivniskola.cz](http://www.inkluzivniskola.cz)